

Peter Robinson

Drijfzand

A.W. Bruna Uitgevers B.V., Utrecht

‘Ook al ligt onze broeder op de pijnbank, zolang we onszelf op ons gemak voelen, zullen onze zintuigen ons nooit vertellen over zijn lijden. Ze hebben ons nooit buiten onze eigen persoon kunnen voeren, zullen dat ook nooit kunnen, en slechts door middel van de verbeelding kunnen we ons een soort beeld vormen van zijn gevoelens.’

Adam Smith, *Theory of Moral Sentiments*

‘Een vriend is je altijd toegedaan,
je broer is geboren om te helpen in tijden van nood.’

Spreuken, 17:17

1

Werd ze gevolgd? Het was zo laat op de avond moeilijk te zeggen op de snelweg. Er was veel verkeer, voornamelijk vrachtwagens, maar ook mensen die net iets te voorzichtig van de pub naar huis reden, rode BMW's die met meer dan honderd mijl per uur over de snelste baan voorbijraasden, zakenmensen die na een late vergadering snel naar huis wilden. Ze was inmiddels Newport Pagnell al gepasseerd, en het schijnsel van de rode achterlichten van de auto's voor haar en de koplampen van het tegemoetkomende verkeer trilden in de zwoele avondlucht. Ze begon een tikje nerveus te worden toen ze nogmaals in de achteruitkijkspiegel keek en zag dat de auto nog altijd achter haar reed.

Ze schoof naar de buitenste rijbaan en ging iets langzamer rijden. De auto, een donkere Mondeo, haalde haar in. Het was te donker om de gezichten te kunnen onderscheiden, maar ze meende te zien dat er één persoon voorin zat en een tweede achterin. De wagen had geen lichtbak op het dak met het woord 'taxi', dus het was waarschijnlijk een auto met chauffeur, vermoedde ze, en ze schudde haar bezorgdheid van zich af. Waarschijnlijk een of andere rijke stinkerd die naar een nachtclub in Leeds werd gebracht. Even verderop op de snelweg passeerde ze de Mondeo weer zonder er verder nog aandacht aan te schenken. In het nachtprogramma op de radio werd Old Blue Eyes gedraaid met *Summer Wind*. Haar favoriete muziek, hoe ouderwets de meeste mensen het ook vonden. Talent en goede muziek zouden wat haar betreft nooit uit de mode raken.

Toen ze het Watford Gap tankstation naderde, besepte ze opeens dat ze moe was en honger had, en omdat ze nog een flinke rit voor de boeg had, besloot ze hier even een korte pauze in te lassen. Ze had niet eens in de gaten dat de Mondeo twee parkeerplaatsen verderop tot stilstand kwam. Bij de ingang van het wegrestaurant hingen een paar slonzige types rond; een paar jongeren die er nog te jong uitzagen om al te mogen rijden en rokend achter de speelautomaten stonden, staarden haar wellustig na en gluurden openlijk naar haar borsten.

Ze ging eerst naar het damestoilet en vervolgens naar het restaurant, waar ze een sandwich met ham en tomaat kocht die ze in haar eentje aan een tafeltje opat en wegspoelde met een Cola Light. Aan het tafeltje tegenover

haar zat een man met een lang gezicht en roos op de kraag van zijn donkere colbertje over de rand van zijn bril naar haar te loeren, terwijl hij intussen net deed of hij zijn krant zat te lezen en een saucijzenbroodje at.

Was hij gewoon een viezerik of had zijn belangstelling een onheilspellender achtergrond? vroeg ze zich af. Uiteindelijk kwam ze tot de slotsom dat hij slechts een vies mannetje was. Soms leek het wel of de hele wereld bevolkt werd door dergelijke types en kon ze nauwelijks over straat lopen of in haar eentje iets gaan drinken zonder dat een of andere miserabel kereltje dat dacht dat hij de geweldigste man ter wereld was haar zat te begluren, zoals die knullen bij de ingang ook hadden gedaan, of op haar af kwam gestapt om haar te versieren. Tja, hield ze zichzelf voor, wat had je dan op dit late tijdstip in een wegrestaurant bij een tankstation verwacht? Er kwamen nog een paar mannen binnen, die zonder enige aandacht aan haar te schenken naar het buffet liepen waar koffie in meeneembekers werd verkocht.

Ze at de helft van de sandwich op, gooide de rest weg en liet haar reismok met verse koffie vullen. Toen ze naar haar auto terugliep, lette ze er goed op dat er andere mensen bij haar in de buurt waren – een gezin met twee jonge, luidruchtige, hyperactieve kinderen die al lang in bed hadden moeten liggen – en dat niemand haar volgde.

Ze had nog maar een kwart tank benzine, dus ze tankte bij het benzinestation en betaalde met haar creditcard aan de pomp. De viezerik uit het restaurant zette zijn auto stil bij de pomp naast die van haar en staarde haar aan terwijl hij de tuit van de slang in zijn tank liet zakken. Ze negeerde hem. Ze zag dat de nachtmanager oplettend vanuit zijn kantoortje naar buiten keek en voelde zich daardoor iets veiliger.

Toen de tank weer vol was, reed ze de invoegstrook op en voegde ze voorzichtig in tussen twee vrachtwagens met aanhangers. Het was warm in de auto, dus draaide ze beide raampjes open en ze genoot van het speelse briesje dat dat veroorzaakte. Met de bries en de sterke, warme koffie zou het haar wel lukken om wakker te blijven. De klok op het dashboard gaf 00.35 uur aan. Nog maar een uur of twee, drie te gaan en dan zou ze veilig zijn.

Toen Banks de Dog and Gun binnenkwam, zong Penny Cartwright net Richard Thompsons *Strange Affair* en haar lage, hese stem gaf de rauwe melancholie van het nummer bijzonder goed weer. Banks bleef als door de

bliksem getroffen bij de deur staan. Penny Cartwright. Hij had haar al in geen tien jaar gezien, hoewel hij in die tijd wel regelmatig aan haar had gedacht en zelfs haar naam een paar keer in *Mojo* en *Uncut* was tegengekomen. Ze was vrijwel niet veranderd. Ze zag er nog steeds goed uit in haar spijkerbroek en strakke witte T-shirt. Het lange, ravenzwarte haar dat hij zich zo goed herinnerde, glansde in de verlichting op het kleine podium nog net zo prachtig als vroeger en ze zag er met hier en daar een enkele grijze haar aantrekkelijker uit dan ooit tevoren. Ze leek iets somberder dan vroeger, had wellicht een iets triestere blik in haar ogen, maar het paste wel bij haar en Banks vond het contrast tussen haar bleke huid en donkere haar erg mooi.

Toen het nummer was afgelopen en er kort werd geapplaudiseerd, maakte Banks van de gelegenheid gebruik om naar de bar te lopen, daar een glas bier te bestellen en een sigaret op te steken. Hij was er helemaal niet blij mee dat hij, na een maand of zes geen sigaret te hebben aangeraakt, weer was begonnen met roken, maar het was even niet anders. Hij probeerde in de flat niet te roken en was van plan te stoppen, zodra hij zijn leven weer een beetje op de rails had. Momenteel fungeerde het als steun en toeverlaat, een oude vriend die hem in tijden van nood weer had opgezocht.

Er was in de hele pub geen lege stoel te vinden. Banks voelde het zweet op zijn slapen en in zijn nek kriebelen. Hij leunde tegen de bar en liet zich meeslepen door Penny's stem, die nu *Blackwater Side* inzette. Ze werd door twee muzikanten begeleid, een op gitaar en de ander op contrabas, die een hecht tapijt van klanken weefden waar haar stem luchtig overheen zweefde.

De volgende applausronde luidde tevens een pauze in het optreden in. Glimlachend en af en toe een bekende begroetend liep Penny door de menigte, die als de Rode Zee voor haar uiteenweek, naar de bar, waar ze naast Banks kwam staan. Ze stak een sigaret op, inhaleerde de rook, vormde met haar mond een O en blies een rookcirkel in de richting van de spiegel achter de tap.

‘Dat was een uitstekend optreden,’ zei Banks.

‘Dank je.’ Ze keek hem niet aan. ‘Gin en tonic alsjeblieft, Kath,’ zei ze tegen het meisje achter de bar. ‘Een groot glas graag.’

Banks kon aan de afwerende klank in haar stem horen dat ze dacht dat hij gewoon een van de vele fans was, misschien zelfs wel een gek of een stalker, en dat ze van plan was weg te lopen zodra ze haar drankje had.

‘Je weet niet meer wie ik ben, hè?’ vroeg hij.

Ze slaakte een diepe zucht, draaide zich om en keek hem aan om hem met een schampere opmerking op zijn nummer te zetten. Toen kroop er langzaam een blik van herkenning over haar gezicht. Plotseling zag ze er zenuwachtig en opgelaten uit, en ze wist blijkbaar even niet wat ze moest zeggen. ‘O... ja. Inspecteur Burke was het toch?’ stamelde ze ten slotte. ‘Of hebt u inmiddels misschien promotie gemaakt?’

‘Helaas niet,’ zei hij. ‘En het is Banks, maar zeg maar Alan. Dat is lang geleden.’

‘Ja.’ Penny pakte haar gin en tonic van de bar en hief het glas op naar Banks, die er zachtjes met zijn eigen glas tegenaan tikte. ‘*Slainte.*’

‘*Slainte,*’ zei Banks. ‘Ik wist niet dat je weer in Helmthorpe was.’

‘Tja, er is ook niet echt een grote reclamecampagne voor me georganiseerd.’

Banks liet zijn blik door de schemerige barruimte dwalen. ‘Ach, dat weet ik zo net nog niet. Je hebt anders zo te zien een zeer toegewijd publiek.’

‘Voorname­lijk mond-tot-mondreclame. Maar ik woon inderdaad weer in de oude cottage. Wat brengt u hier?’

‘Ik hoorde de muziek toen ik langsliep,’ zei Banks. ‘Ik herkende je stem. Wat heb je de laatste tijd zo allemaal gedaan?’

Er verscheen een ondeugend lichtje in haar ogen. ‘Dat is een enorm lang verhaal en ik weet niet zeker of het u wel iets aangaat.’

‘Misschien kun je me er eens over vertellen tijdens een etentje?’

Penny keek hem vanonder haar gefronste wenkbrauwen met een onderzoekende blik in haar schrandere, blauwe ogen aan en schudde zachtjes haar hoofd. ‘Dat kan ik echt niet doen,’ fluisterde ze.

‘Waarom niet? Het is maar een etentje, hoor.’

Ze deinsde en stukje achteruit en antwoordde: ‘Dat kan ik echt niet doen. Hoe kunt u me dat nu vragen?’

‘Luister, als het is omdat je niet met een getrouwde man wilt worden gezien, dan kan ik je vertellen dat dat al een paar jaar voorbij is. Ik ben inmiddels gescheiden.’

Penny keek hem aan met een blik alsof hij er mijlenver naast zat, schudde nogmaals haar hoofd en verdween in de menigte. Banks keek haar verbijs­terd na. Hij begreep de signalen die ze had afgegeven niet, kon de afschuw die hij in haar ogen had gezien bij de gedachte aan een etentje met hem niet plaatsen. Zo weerzinwekkend was hij nu ook weer niet. Een simpele

uitnodiging om samen uit eten te gaan. Wat mankeerde haar in godsnaam? Toen Penny weer naar het podium liep, gooide Banks de rest van zijn bier in een keer naar binnen; hij liep naar de deur en ving in het voorbijgaan heel even haar blik op vanaf de andere kant van de ruimte. Er lag een verblufte, verwarde uitdrukking op haar gezicht. Zijn vraag had haar klaarblijkelijk enorm van haar stuk gebracht. Nu ja, dacht hij toen hij haar de rug toekeerde en met een rood gezicht vertrok, de geschokte blik was tenminste verdwenen.

Het was een donkere, maanloze avond, maar de hemel was bezaaid met sterren; de High Street van Helmsford was verlaten en het licht van de straatlantaarns gloeide wazig op in de heilige avondlucht. Banks hoorde dat Penny in de Dog and Gun een nieuw nummer inzette. Weer een lied van Richard Thompson: *Never Again*. De gekwelde melodie en droevige tekst achtervolgden hem over de straat en stierven pas zachtjes weg toen hij het met keitjes geplaveide steegje insloeg dat langs de oude boekhandel leidde en over de begraafplaats naar het voetpad liep dat hem naar huis zou voeren, of wat tegenwoordig voor zijn huis moest doorgaan.

De lucht geurde naar mest en warm hooi. Rechts van hem liep een stapelmuurtje langs de begraafplaats en aan zijn linkerkant was een helling die door aarden wallen in vlakken was verdeeld en glooiend omlaagliep naar Gratly Beck, die hij onder zich kon horen voortzagen. Het smalle pad was onverlicht, maar Banks kende elke centimeter uit zijn hoofd. Het ergste wat hem kon gebeuren was wellicht dat hij in een hoop schapenstront stapte. Van dichtbij ving hij het hoge, zeurderige gegons van gevleugelde insecten op.

Tijdens de wandeling bleef hij piekeren over Penny Cartwrights vreemde reactie op zijn uitnodiging om samen uit eten te gaan. Ze was altijd al een beetje een rare geweest, bedacht hij nu, had altijd een scherpe tong gehad en kon vaak sarcastisch uit de hoek komen. Dit was echter iets heel anders geweest, geen sarcasme, geen scherpe opmerking, maar een geschokte reactie, vol afschuw. Kwam dat door het leeftijdsverschil? Hij was tenslotte begin vijftig en Penny was minstens tien jaar jonger. Maar ook dat verklaarde niet waarom ze zo heftig had gereageerd. Ze had ook gewoon vriendelijk kunnen zeggen dat ze haar haren moest wassen. Banks wilde graag geloven dat hij die hint ook wel zou hebben begrepen.

Het pad hield ongeveer halverwege de helling van Gratly Hill op bij een hek met horizontale latten. Banks glipte er zijwaarts doorheen en liep langs de nieuwe huizen naar het groepje oude cottages aan de overkant van de

brug. Aangezien zijn eigen woning nog altijd door bouwvakkers onder handen werd genomen, huurde hij al een tijdje een flat in een van de voor vakantieverhuur bestemde appartementencomplexen aan het laantje links ervan.

De lokale bevolking had het beste met hem voor gehad, zo was hem gebleken, en hij had een vrij ruime eenkamerflat op de bovenste verdieping gekregen, met een eigen ingang en tegen een heel schappelijke huur. Het was wel bijzonder ironisch, dacht hij, dat het pand ooit, voordat het jaren geleden tot vakantieappartementen was omgebouwd, het huis van Steadman was geweest en dat het nu juist tijdens de zaak-Steadman was geweest dat hij Penny Cartwright had leren kennen.

Banks' woonkamer, die op het noorden uitkeek, bood een prachtig uitzicht over de vallei en Helmathorpe, dat tussen de hellingen ingeklemd op de bodem lag, helemaal tot aan de sappige groene weiden in de verte waar heren en der schapen liepen te grazen en het dorre, verbleekte gras van de hoger gelegen weidegebieden, met daarboven de kale kalkstenen richel van Crow Scar en het daarachter gelegen wilde-heidelandschap. Zijn slaapkamer raam keek echter in westelijke richting uit over een kleine, in onbruik geraakte begraafplaats met een kleine kapel die door Sandemans sekte was gebruikt. Enkele van de grafstenen waren zo oud dat je de namen amper nog kon lezen en stonden tegen de muur van het huis geleund.

Sandemans sekte, zo had Banks ergens gelezen, was in de achttiende eeuw opgericht nadat een kleine groep zich had afgescheiden van de Schotse presbyteriaanse kerk. De leden gingen ter communie, omarmden het idee dat alle eigendommen gemeenschappelijk bezit waren, waren vegetariërs en hielden 'liefdesfeesten', waardoor ze naar Banks' idee een beetje als achttiende-eeuwse hippies klonken.

Banks was een beetje aangeschoten, merkte hij toen hij onhandig met zijn sleutel bij de voordeur op de begane grond stond te schutteren. De Dog and Gun was niet de eerste pub geweest die hij die avond had aangedaan. Eerst had hij in zijn eentje in de Hare and Hounds gegeten en daarna had hij een paar glazen bier gedronken in The Bridge. Ach, wat zou het ook, hij had tenslotte nog een hele week vakantie en hoefde niet te rijden. Misschien nam hij zo zelfs nog wel een of twee glaasjes wijn. Hij moest nog altijd niets van whisky hebben, vooral Laphroaig. De specifieke smaak ervan was het enige wat hij zich nog kon herinneren van de avond waarop hij bijna zijn laatste adem had uit-

geblazen en zelfs vanaf een afstandje werd hij al misselijk van de geur. Was het misschien de drank geweest waardoor Penny zich had laten afschrikken? vroeg hij zich af. Had ze soms gedacht dat hij dronken was toen hij haar mee uit eten vroeg? Banks betwijfelde het. Hij had niet onduidelijk gesproken en was evenmin onvast ter been geweest. Niets in zijn gedrag had de suggestie gewekt dat hij te veel ophad. Nee, er zat beslist iets anders achter.

Eindelijk ging de deur open en hij liep de trap op, opende de binnendeur boven met zijn sleutel en deed het licht in de gang aan. Het voelde warm en benauwd aan in de flat, dus liep hij naar de woonkamer om daar een raam open te zetten. Niet dat dat iets hielp. Nadat hij een flink glas Australische shiraz voor zichzelf had ingeschonken, liep hij naar de telefoon. Er knipperde een rood lampje, wat erop duidde dat er iets was ingesproken op zijn voicemail. Het bleek slechts één berichtje te zijn, maar wel een heel verrassende: van zijn broer Roy. Banks wist niet eens dat Roy zijn telefoonnummer had en was er vrij zeker van dat de kaart en de bloemen die hij in het ziekenhuis van Roy had gekregen, in werkelijkheid van zijn moeder afkomstig waren. ‘Alan... shit... je bent er niet en ik heb het nummer van je mobiele toestel niet. Als je er tenminste eentje hebt, natuurlijk. Je hebt als ik het me goed herinner nooit veel opgehad met de nieuwste technische snufjes. Maar goed, moet je luisteren, dit is echt belangrijk. Of je het nu gelooft of niet, jij bent de enige die me nu nog kan helpen. Er is iets... ik wil er liever niets over zeggen op je voicemail. Het kan een kwestie van leven of dood zijn.’ Hij lachte ruw. ‘Misschien zelfs wel dat van mij. Goed, ik probeer het straks nog wel een keer, maar kun je me anders misschien zo snel mogelijk terugbellen? Ik moet je echt spreken. Dringend. Alsjeblieft.’ Banks hoorde een zoemend geluid op de achtergrond. ‘Er staat iemand voor de deur. Ik moet nu gaan. Bel me alsjeblieft. Ik zal je voor alle zekerheid mijn mobiele nummer ook geven.’ Roy sprak zijn beide telefoonnummers in en daarmee eindigde het berichtje.

Banks luisterde het bericht verbaasd nogmaals af. Hij wilde het zelfs al bijna een derde keer beluisteren, maar beseftte dat dat totaal geen zin had. Hij had er een hekel aan wanneer mensen in een film steeds maar weer dezelfde boodschap opnieuw afspeelden en er keer op keer in slaagden het bandje altijd precies tot de juiste plek te laten terugspoelen. In plaats daarvan legde hij de hoorn neer en nam hij een slok wijn. Hij had genoeg gehoord. Roy klonk bezorgd en bang, en niet zo’n klein beetje

ook. Het berichtje was volgens zijn voicemail om 21.29 uur achtergelaten, ongeveer anderhalf uur geleden, toen Banks in *The Bridge* achter een bier-tje zat.

Roys toestel ging verschillende keren over waarna er een antwoordapparaat werd ingeschakeld: Roys stem met een kort, zakelijk verzoek om een boodschap achter te laten. Banks sprak een kort bericht in, zei dat hij het later nog een keer zou proberen en hing op. Hij probeerde ook het mobiele nummer, maar ook daar werd niet opgenomen. Hij kon op dit moment niet veel meer doen. Misschien belde Roy straks terug, zoals hij had gezegd dat hij zou doen.

Banks vond het heerlijk om vanuit de vensterbank in zijn slaapkamer naar de begraafplaats te kijken, vooral wanneer de maan scheen, en kon daar soms wel een uur lang zitten. Hij wist niet waar hij op zat te wachten – een geestverschijning, wellicht – maar de diepe stilte van de grafstenen en de wind die door het lange gras ruiste schonken hem blijkbaar een soort innerlijke rust. Vanavond niet: geen maan, geen briesje.

De baby van beneden begon te huilen, zoals elke avond rond dit tijdstip. Banks zette de televisie aan. Er was niet veel om uit te kiezen: films, een talkshow of het nieuws. Hij koos *The Spy Who Came in from the Cold*, die een halfuur geleden was begonnen. Dat gaf niets; hij had hem al talloze keren gezien en kende het verhaal uit zijn hoofd. Het lukte hem echter niet om zijn hoofd erbij te houden. Terwijl hij naar Richard Burtons nerveuze, gedreven spel zat te kijken en probeerde de draad op te pikken, dwaalden zijn gedachten steeds weer af naar Roys berichtje en hij merkte dat hij gespannen zat te wachten tot de telefoon ging, het ding haast wilde dwingen om over te gaan.

Hij kon momenteel niets doen, maar de dringende, angstige klank in Roys stem had hem verontrust. Hij zou het morgenochtend nogmaals proberen, voor het geval dat Roy gewoon een avondje weg was geweest, maar als hij hem dan niet te pakken kreeg, zou hij zelf naar Londen gaan om te achterhalen wat er verdomme allemaal aan de hand was.

Waarom hielden sommige mensen verdorie nooit eens rekening met anderen en waren ze zo onfatsoenlijk om zo vroeg op de zaterdagochtend een lijk te vinden? vroeg inspecteur Annie Cabbot zich af. En helemaal nu Banks vakantie had en zij standby was. Het was niet alleen dat haar hele weekend nu naar de maan was – en juniorinspecteurs kregen ook geen

overwerk uitbetaald – maar ook dat die eerste uiterst belangrijke uren aan het begin van een onderzoek op dat tijdstip enorm werden bemoeilijkt doordat de meeste mensen domweg niet beschikbaar waren, waardoor het veel moeilijker was dan anders om informatie boven tafel te krijgen. En het was nog een bijzonder prachtige zaterdagochtend ook; kantoren zouden leeg blijven, de service tot een minimum beperkt, omdat iedereen met volgeladen picknickmand en kinderen in de auto zou springen om zich naar het dichtstbijzijnde stukje grasland of zand te begeven.

Ze parkeerde haar auto achter de blauwe Peugeot 106, die op een stil stukje landweg halverwege Eastvale en de A1 stond. De brigadier van het bureau had haar even na halfacht wakker gebeld uit een onrustige droom die ze onmiddellijk weer was vergeten en na een korte douche en een kop oploskoffie was ze op weg gegaan.

Het was die ochtend nog altijd rustig en heilig, en ze hoorde het gegons van insecten in de lucht. Het zou echt een perfecte dag worden voor een picknick aan de oever van de rivier, te midden van libellen en de geur van wilde knoflook, met een fles Chablis die in het water lag te koelen misschien, en haar schetsblok en een paar stukken houtskool. Na een paar stukjes Wensleydale-kaas – die met cranberry's vond ze het lekkerst – en een paar glazen wijn zou dan een dutje op de oever volgen met misschien een prettige droom. Genoeg gedagdroomd nu, hield ze zichzelf voor toen ze naar de auto liep; het leven had vandaag iets anders voor haar in petto.

Annie zag onmiddellijk dat de linkerflank van de auto in contact was gekomen met het stapelmuurtje, zo erg zelfs dat het metaal aan die kant helemaal was verwrongen en onder de krassen zat, en een deel van de muur door de klap was ingestort. Op het gortdroge asfalt waren echter helemaal geen remsporen of bandensporen te zien.

Rond de Peugeot heerste al de nodige bedrijvigheid. De weg was voor al het overige verkeer afgesloten en alleen toegankelijk voor politiewagens, en de directe omgeving van de auto was met tape afgezet. Dat zou de nodige problemen opleveren wanneer de eerste toeristen straks binnendruppelden, dacht Annie, maar daar was niets aan te doen; de plek moest nu eenmaal worden veiliggesteld. De fotograaf, Peter Darby, was al klaar met het fotograferen van het lichaam en de auto, en maakte nu uitgebreide video-opnames van het gebied. Brigadier Jim Hatchley en agent Winsome Jackman, die beiden dichterbij woonden, waren er al toen Annie arri-

veerde; Hatchley stond aan de kant van de weg en Winsome zat in het geopende portier van de onopvallende politieauto.

‘Wat heb je voor me?’ vroeg Annie aan Hatchley, die er zoals gewoonlijk uitzag alsof hij achterwaarts door een heg was gesleurd. Het kleine stukje tissue dat hij op zijn kin had geplakt op de plek waar hij zich bij het scheren had gesneden, hielp ook niet echt.

‘Een jonge vrouw die dood achter het stuur van haar auto zit,’ zei Hatchley.

‘Dat had ik zelf ook al gezien,’ snauwde Annie met een blik op het openstaande portierraampje aan de chauffeurskant.

‘U lijkt vanochtend een tikje lichtgeraakt, inspecteur,’ zei Hatchley. ‘Wat is er? Bent u soms met het verkeerde been uit bed gestapt?’

Annie negeerde hem. Ze was Hatchleys pesterijen en steken onder water, die alleen maar waren toegenomen sinds zij tot inspecteur was bevorderd, terwijl hij nog steeds brigadier was, inmiddels wel gewend. ‘Doodsoorzaak?’ vroeg ze.

‘Nog niet bekend. Geen aanwijsbare oorzaak. Geen duidelijk zichtbare lelijke plekken of kneuzingen. En officieel is ze nog niet dood. Pas wanneer de dokter dat zegt.’

Annie onderdrukte de neiging hem erop te wijzen dat ze dat zelf ook wel wist. ‘Maar je hebt haar wel onderzocht?’ drong ze aan.

‘Ik heb even snel gekeken, meer niet. Niets aangeraakt. Winsome heeft gevoeld of ze nog een hartslag kon vinden, maar dat was niet het geval. We zitten nu op dokter Burns te wachten.’

‘Dus voorzover wij weten kan ze net zo goed aan een hartaanval zijn overleden?’

‘Ja, dat is denk ik best mogelijk,’ zei Hatchley. ‘Maar zoals ik net al zei: ze is vrij jong. Volgens mij zit er een luchtje aan.’

‘Enig idee wie ze is?’

‘Er is geen schoudertas, geen rijbewijs, helemaal niets. Voorzover we door de ramen hebben kunnen zien, tenminste.’

‘Misschien heeft iemand haar tot stilstand gedwongen. Dat klinkt logischer dan dat een jonge vrouw die in haar eentje reist vrijwillig stopt voor een onbekende op een donker landweggetje. Je kunt daar zien dat ze tegen de muur is geknald. Misschien werd ze wel achtervolgd.’

‘Ik heb het nummerbord laten natrekken op de computer, inspecteur,’ zei Winsome, die nu naar hen toe kwam gelopen. ‘De auto staat geregistreerd

op naam van Jennifer Clewes. Woont in Londen. Kennington. Zevenentwintig jaar oud.’

‘We weten nog niet zeker dat ze het ook echt is,’ zei Annie, ‘dus probeer zo veel mogelijk informatie over haar te vinden.’

‘Oké, inspecteur.’ Winsome zweeg even.

‘Wat is er?’

‘Is er niet al eens eerder zoiets gebeurd?’

‘Zoiets?’ vroeg Annie.

‘Zo’n moord. Net als deze. Een jonge vrouw die dood in de berm is gevonden. Niet langs de M1, maar de A1, maar toch...’

‘Inderdaad,’ zei Annie. ‘Ik kan me herinneren dat ik daarover in de kranten heb gelezen. Ik kan me alleen niet de details herinneren. Zoek het eens uit, wil je?’

‘Jazeker, inspecteur.’ Winsome liep terug naar haar auto.

Annie keek weer naar Hatchley. ‘Is hoofdinspecteur Gristhorpe al op de hoogte gesteld?’

‘Jawel, inspecteur. Hij heeft laten weten dat we hem op de hoogte moeten houden.’

Dat was logisch, dacht Annie. Het had absoluut geen zin om de hoofdinspecteur helemaal hiernaartoe te laten komen als straks bleek dat de vrouw de berm in was gereden om daar te overlijden aan een hartaanval, astma, een aneurysma in de hersenen of een van die vele andere gebreken aan het lichaam die naar willekeur toesloegen en er verantwoordelijk voor waren dat in alle andere opzichten gezonde, jonge mensen plotseling overleden. ‘Wie van ons was als eerste ter plekke?’

‘Agent Farrier.’

Hatchley wees naar de geüniformeerde wijkagent die tegen een patrouillewagen stond geleund. Pete Farrier. Annie kende hem wel; hij werkte net als zij bij het hoofdbureau van de westelijke divisie. Werkte daar voorzover zij had gehoord al jaren en was een betrouwbare, verstandige man. Annie liep naar hem toe. ‘Wat is er gebeurd, Pete?’ vroeg ze. ‘Wie heeft dit bij ons gemeld?’

‘Dat stel daar verderop, inspecteur.’ Farrier wees naar een man en een vrouw die een paar meter bij de plek vandaan in de berm op het gras zaten; de man had zijn arm om de vrouw heengeslagen en zij leunde met haar hoofd tegen zijn borst.

Annie bedankte Farrier, liep terug naar haar auto om een stel latex hand-

schoenen te halen en trok deze aan. Vervolgens liep ze naar de Peugeot. Ze moest de plek des onheils even van dichterbij bekijken, een paar eerste indrukken opdoen voordat dokter Burns arriveerde en met zijn onderzoek begon. Een aantal vliegen had zich al op het bleke gezicht van de vrouw genesteld. Annie verjoeg ze. Ze bleven kwaad om haar hoofd zoemen in afwachting van het moment dat ze weer konden terugkeren.

De vrouw zat ietwat voorover gebogen en een stukje naar links weggezakt op de bestuurdersstoel; haar rechterhand zat om het stuur geklemd en met haar linkerhand hield ze de versnellingspook vast. De veiligheidsriem was stevig om haar heen gesnoerd en hield haar op haar plek, en beide portier-raampjes stonden open. De sleutel stak nog steeds in het contact, zag Annie, en in de daarvoor bestemde houder stond een reismok.

Het slachtoffer was geen grote vrouw, maar ze had wel flinke borsten en de veiligheidsriem die ertussendoor liep scheidde ze van elkaar, waardoor ze nog prominenter in het oog sprongen. Ze leek tussen de vijftientig en dertig jaar oud, wat overeenkwam met Jennifer Clewes' leeftijd, en ze was erg knap. Haar huid was bleek en was dat waarschijnlijk voor haar dood ook al geweest, haar lange haar was rood – henna, vermoedde Annie – en ze droeg een lichtblauwe katoenen blouse en een zwarte spijkerbroek. Aan haar lichaam was niets opvallends te zien, zoals Hatchley ook al had opgemerkt, en er was geen bloed zichtbaar. Haar ogen waren open: een dof, wezenloos groen. Annie had die blik al vaker gezien, die stilte al eerder gevoeld.

Hatchley had gelijk; er zat een luchtje aan het schouwspel voor haar, zo zeer zelfs dat er in elk geval eerst een grondig voorlopig onderzoek moest worden verricht voordat werd besloten op welke schaal het onderzoek zou gaan plaatsvinden. Terwijl Annie de plek aandachtig bekeek, maakte ze aantekeningen van wat ze had gezien en bedacht, om die later te kunnen teruglezen.

Toen ze daarmee klaar was, liep ze naar het stel dat het lichaam had gevonden. Ze waren nog erg jong, zag ze toen ze dichterbij hen was. De man zag grauw en de vrouw die hij vasthield, zat nog altijd met haar hoofd tegen zijn schouder weggedoken, hoewel ze zo te zien niet langer huilde. De man keek op en Annie ging op haar hurken naast hem zitten.

‘Ik ben inspecteur Cabbot van het hoofdbureau van de westelijke divisie,’ zei ze. ‘Ik heb begrepen dat jullie de auto hebben gevonden?’

De vrouw draaide haar gezicht weg van de beschermende schouder van de

man en keek Annie aan. Ze had kort ervoor blijkbaar wel gehuild, maar nu zag ze er slechts geschokt en verdrietig uit.

‘Kun je me vertellen wat er is gebeurd?’ vroeg Annie aan de man.

‘We hebben alles al aan die agent in uniform verteld. Hij was hier als eerste.’

‘Dat weet ik,’ zei Annie, ‘en het spijt me dat ik jullie moet vragen het nogmaals door te nemen, maar het scheelt een stuk als jullie het me zelf vertellen.’

‘Er is eigenlijk niets te vertellen, hè lieverd?’ zei hij tegen de vrouw, die haar hoofd schudde.

‘Vertel me eerst maar eens hoe jullie heten.’

‘Dit is Sam, Samantha,’ zei hij, ‘en ik ben Adrian, Adrian Sinclair.’

‘Goed, Adrian. Waar komen jullie vandaan?’

‘Sunderland.’ Annie meende een licht noordelijk accent bij hem te bespeuren, ook al viel het niet echt op. ‘We zijn hier op vakantie.’ Adrian zweeg even en streelde Samantha’s haar. ‘Op huwelijksreis.’

Nu, deze reis zou hun zeker hun hele leven bijblijven, dacht Annie, alleen niet om de juiste redenen. ‘Waar logeren jullie nu?’

Adrian wees langs de helling omhoog. ‘We hebben een cottage gehuurd. Greystone. Daarginds.’

Annie kende het huisje wel. Ze maakte een aantekening. ‘En wat deden jullie hier bij de weg?’

‘Wandelen,’ zei Adrian. ‘Het was zo’n prachtige ochtend en we waren vroeg wakker geworden van de vogels.’

Ze waren erop gekleed, zag Annie. Geen ervaren wandelaars met een geplastificeerde plattegrond om hun nek, wandelstokken, wandelschoenen en dure Goretex-kleding, maar wel eenvoudige, stevige schoenen, lichte kleding en een rugzak.

‘Hoe laat kwamen jullie hier precies aan?’

‘Dat moet even voor zevenen zijn geweest,’ zei Adrian.

‘Wat zagen jullie toen?’

‘De auto die in de berm stond, net als nu.’

‘Hebben jullie hem aangeraakt?’

‘Nee, volgens mij niet.’

Annie keek naar Samantha. ‘Geen van beiden?’

‘Nee,’ antwoordde Samantha. ‘Misschien heb je het dak trouwens wel even aangeraakt, Adrian, toen je je bukte om naar binnen te kijken.’

‘Dat is best mogelijk,’ zei Adrian. ‘Dat kan ik me niet meer herinneren. In eerste instantie dacht ik dat ze misschien iets op een wegenkaart opzocht of zelfs dat ze sliep. Ik ben ernaartoe gegaan om te vragen of ze hulp nodig had. En toen zag ik haar, met haar ogen open en alles... We zouden er normaalgesproken nooit zomaar naartoe zijn gegaan, maar...’

‘Maar?’

‘Nu ja, dat kwam eigenlijk door mij,’ zei Sam. ‘Zoals Adrian net al zei: hij dacht dat het gewoon iemand was die de auto daar had neergezet om even wat uit te rusten of rustig de kaart te lezen.’

‘Maar jij dacht daar anders over. Waarom was dat?’

‘Dat kan ik eigenlijk niet precies zeggen,’ zei Sam. ‘Het was gewoon nog zo vroeg op de ochtend, en het was een vrouw en ze was alleen. Ik vond dat we moesten nagaan of alles wel in orde was met haar. Het kon zijn dat iemand haar had lastiggevallen of dat ze van streek was of zo. Misschien waren het onze zaken helemaal niet, maar je kunt toch niet zomaar wegllopen, gewoon verder wandelen?’ Er kwam wat kleur op haar wangen toen ze dit zei. ‘Maar goed, toen we dichterbij kwamen, konden we zien dat ze zich niet bewoog, alleen maar voor zich uit staarde, zoals nu, en het had er veel van weg dat ze tegen dat muurtje was gebotst. Ik zei dat we ernaartoe moesten gaan om te vragen of ze gewond was.’

‘Hadden jullie al in de gaten dat ze dood was voordat jullie door het raam keken?’

‘Nou ja,’ zei Adrian, ‘ik heb weliswaar nog nooit iemand gezien die dood was, maar je voelt het toch op een of andere manier aan, hè?’

Ja, dacht Annie die zelf veel te veel dode mensen had gezien, dat is inderdaad waar. Alsof er niemand thuis is.

Samantha huiverde even en leek dieper weg te duiken in Adrians beschermende armen. ‘En al die vliegen,’ zei ze.

‘Welke vliegen?’ vroeg Annie.

‘Op haar gezicht en haar armen. Heel veel vliegen. Ze bewoog niet. Ze probeerde niet eens om ze weg te jagen. Ik dacht nog dat het wel enorm zou jeuken.’

Annie slikte moeizaam. ‘Stonden de ramen open?’

‘Ja,’ zei Samantha. ‘Net zoals nu. We hebben echt niets aangeraakt of veranderd. We hebben tenslotte vaak genoeg Morse en Frost op televisie gezien.’

‘Dat geloof ik graag. Ik moet het gewoon even zeker weten. Ik neem niet

aan dat jullie iemand hebben gezien, andere auto's hebben gehoord en dergelijke?’

‘Nee.’

‘Wat hebben jullie gedaan toen jullie haar hadden gevonden?’

‘De politie gebeld.’ Adrian haalde een mobiele telefoon uit zijn zak. Een paar maanden geleden zou hij daar in deze omgeving helemaal niets aan hebben gehad, bedacht Annie, maar de bereikbaarheid was de laatste tijd enorm verbeterd.

‘En verder kunnen jullie me niets vertellen?’

‘Nee. Moet u eens horen, we zijn er helemaal ondersteboven van. Kunnen we nu misschien naar huis? Ik denk dat Sam even moet gaan liggen en ik kan wel een kop sterke thee gebruiken.’

‘Hoe lang blijven jullie in Greystone?’ vroeg Annie.

‘We hebben nog een week.’

‘Ga voorlopig niet al te ver weg,’ zei Annie. ‘Misschien komen we nog een keer met jullie praten.’

Annie voegde zich weer bij Hatchley en zag dat dokter Burns' grijze Audi net op dat moment aan kwam gereden. Ze begroette hem en ze liepen samen naar de Peugeot. Het zou geen gemakkelijke klus voor hem zijn om dit lichaam te onderzoeken, wist Annie, want het zat rechtop in een kleine ruimte en hij mocht het niet verplaatsen voordat dokter Glendenning, de gerechtelijk patholoog-anatoom, was gearriveerd. Ze wist ook dat dokter Burns zich ervan bewust was dat de technische recherche de auto een grondige beurt zou willen geven, dus hij lette er bijzonder goed op dat hij niets aanraakte in de auto om zodoende geen mogelijke vingerafdrukken te verpesten, ook al had hij plastic wegwerphandschoenen aan. Het was de taak van de politiearts om te bepalen of het meisje dood was en daar een officiële verklaring voor af te geven – de rest was aan de patholoog-anatoom – maar Annie wist dat dokter Burns haar indien mogelijk graag een inschatting zou geven van het tijdstip van overlijden en de doodsoorzaak.

Nadat hij de pols van de vrouw had gevoeld, haar ogen had bekeken en vervolgens met een stethoscoop had geluisterd of hij een hartslag kon vinden, bevestigde dokter Burns dat ze inderdaad dood was.

‘Het hoornvlies is nog niet dof,’ zei hij, ‘wat inhoudt dat ze waarschijnlijk nog geen acht uur dood is. Ik ben ervan overtuigd dat die vliegen al eitjes hebben gelegd, wat je in de zomer met openstaande ramen ook zou mogen

verwachten, maar er is niets wat erop wijst dat dit al in een vergevorderd stadium is, wat erop duidt dat we hier te maken hebben met een relatief recent sterfgeval.'

Dokter Burns trok een handschoen uit en liet zijn hand in de blouse van de vrouw glijden om onder haar arm te voelen. 'Meer kan ik wat betreft temperatuur niet doen,' zei hij, toen hij Annies nieuwsgierige blik opving. 'Het helpt om een inschatting te maken. Ze is nog steeds warm, hetgeen bevestigt dat de dood pas een paar uur geleden is ingetreden.'

'Het was een warme nacht,' zei Annie. 'Hoe lang geleden?'

'Kan ik je niet precies zeggen, maar ik vermoed hooguit vijf of zes uur.' Hij voelde aan de kaak en hals van de vrouw. 'Rigor mortis is ingetreden op de plekken waarop je het ook zou verwachten en aangezien de warmte dat proces waarschijnlijk enigszins heeft bespoedigd, plaatst dat het overlijden inderdaad min of meer binnen hetzelfde tijdsbestek.'

Annie keek op haar horloge. 'Tussen twee en vier uur in de ochtend dus?' 'Ik zou er natuurlijk niet op durven zweren,' zei dokter Burns glimlachend, 'maar dat klinkt wel ongeveer juist. Maar vertel dokter Glendenning alsjeblieft niet dat ik je een ruwe schatting heb gegeven. Je weet hoe hij daarover denkt.'

'Enig idee wat de doodsoorzaak zou kunnen zijn?'

'Dat ligt iets moeilijker,' zei dokter Burns en hij keerde zich weer om naar het lichaam. 'Er zijn geen zichtbare sporen van wurging, noch met een touw, noch met de hand, en geen onderhuidse bloedingen, die je bij wurging wel zou verwachten. Ook geen zichtbare steekwonden en voorzover ik tenminste kan zien geen bloed. Dat zal moeten wachten tot ze bij dokter Glendenning op de snijtafel ligt.'

'Kan het een hartaanval of zoiets zijn geweest?'

'Dat zou kunnen. Dat komt niet zo heel vaak voor bij gezonde jonge vrouwen, maar als ze een of andere genetische aandoening heeft of al ziek was... Laten we het erop houden dat het mogelijk is, maar niet heel waarschijnlijk.'

Dokter Burns boog zich weer over het lichaam en porde en tastte hier en daar wat. Hij probeerde de hand van de vrouw los te wrikken van het stuur, maar slaagde daar niet in. 'Dat is interessant,' zei hij. 'De rigor mortis heeft de handen nog niet bereikt, dus het lijkt erop alsof ze tijdens het overlijden is verkrampd.'

'Wat betekent dat in dit geval?'

Dokter Burns stond op en keek Annie aan. ‘Dat betekent dat ze het stuur vasthad toen ze overleed. En de versnellingspook ook.’

Annie dacht even over deze opmerking na. Ofwel de vrouw was er maar net in geslaagd om haar auto aan de kant te zetten voordat ze stierf, ofwel ze had geprobeerd aan iets, iemand te ontkomen.

Annie stak haar hoofd door het portierraampje naar binnen, zich terdege bewust van de verontrustende nabijheid van het stoffelijke overschot, en keek omlaag. Een voet op de koppeling en de andere op het gaspedaal. Had ze geprobeerd de auto te starten en weg te rijden? Voorzover Annie kon zien, was de versnellingspook ergens tussen de vrij en de achteruit blijven steken. Ze stak haar hand uit en raakte voorzichtig de mok aan. Die was koud.

Toen ze haar hoofd wilde terugtrekken, rook Annie iets, een wat zoetig, metalig luchtje. Ze zei dit tegen dokter Burns. Hij fronste zijn wenkbrauwen en boog zich voorover, terwijl hij verontschuldigend opmerkte dat zijn reukvermogen niet al te best was. Hij raakte voorzichtig het haar van de vrouw aan en trok het weg zodat hij haar oor kon zien. Toen hapte hij naar adem.

‘Grote god,’ zei hij. ‘Moet je dit eens zien.’

Annie bukte zich en keek naar de plek die hij aanwees. Net achter het rechteroor van de vrouw zat een klein, stervormig gaatje en de huid eromheen was verbrand en bedekt met een roetachtige substantie. Er was niet veel bloed en wat er was, had onder haar rode haar verborgen gezeten. Annie was geen expert, maar er was ook geen expert voor nodig om te kunnen zien dat dit een schotwond was die was veroorzaakt door een wapen dat van heel dichtbij was afgevuurd. En als er geen wapen te zien was en de vrouw één hand op het stuur had en de ander op de versnellingspook, dan kon ze moeilijk zichzelf deze schotwond hebben toegebracht.

Dokter Burns boog zich door het raampje langs de vrouw heen en voelde aan de andere kant van haar schedel naar bloedsporen en de plek waar de kogel haar hoofd weer had verlaten. ‘Niets,’ zei hij. ‘Geen wonder dat we niets konden zien. De kogel moet zich nog in de schedel bevinden.’ Hij deed een pas bij de auto vandaan, alsof hij zijn handen van de hele kwestie aftrok. ‘Goed,’ zei hij, ‘meer kan ik nu niet doen. De rest is aan dokter Glendenning.’

Annie keek hem aan, zuchtte diep en riep Hatchley. ‘Laat hoofdinspecteur Gristhorpe weten dat het zo te zien een moord betreft. En verder moeten

we zo snel mogelijk dokter Glendenning en die lui van de technische recherche hierheen halen.’

Hatchley trok een lang gezicht. Annie begreep het wel en leefde met hem mee. Het was weekend, maar al het verlof zou nu worden ingetrokken. Brigadier Hatchley was beslist van plan geweest om naar de wedstrijd van het plaatselijke cricketteam te gaan kijken en zich daarna met zijn maten te laten vollopen in de pub. Dat zat er helaas niet meer in. Ze zou er niet eens van opkijken als Banks ook werd teruggeroepen, afhankelijk van de schaal waarop het onderzoek zou gaan plaatsvinden.

Ze staarde naar de weg en voelde haar hart in haar schoenen zinken toen ze de eerste mediabusjes al zag aankomen. Slecht nieuws verspreidt zich snel, dacht ze.

2

Banks, zich totaal niet bewust van de commotie een paar kilometer verderop aan de weg, was die ochtend al voor achten opgestaan en hij had zich aangekleed, en zat nu met koffie en een krant voor zich aan tafel, zijn lichte kater verdreven door de aspirine die hij had geslikt. Hij had helemaal niet goed geslapen, voornamelijk omdat hij met gespitste oren had liggen afwachten of de telefoon zou overgaan. Bovendien had hij het nummer dat Penny Cartwright had gezongen, *Strange Affair*, niet uit zijn hoofd kunnen zetten. De melodie bleef hem achtervolgen en ook de tekst, die allerlei beelden van dood en angst opriep, kon hij maar niet uit zijn gedachten verbannen. Door het raam had hij uitzicht op de strakblauwe hemel boven de steil omhoog rijzende noordelijke valleihelling en de daken van grijze flagstone van Helmthorpe ongeveer een kilometer verderop op de bodem van het dal, met zijn opvallende kerktoren met het vreemde torentje op de ene hoek die overal bovenuit torende. Het deed heel sterk denken aan het uitzicht dat hij ook had vanaf de muur bij zijn oude cottage, alleen onder een iets andere hoek. Het deed hem echter niets. Hij kon zien dat het prachtig was, maar hij kon het niet voelen. Het was alsof er iets ontbrak, een draadje loszat, of misschien hing er wel een soort onzichtbaar schild of dichte mist tussen hem en de rest van de wereld, die aan alles wat hij vroeger had gekoesterd de kracht om gevoelens bij hem los te maken had onttrokken. Muziek, het landschap, woorden op een pagina, alles leek dof en machteloos, ver weg en onbelangrijk. Nadat de brand vier maanden geleden zijn huis en bezittingen had verzwoegen, was Banks een teruggetrokken, in zichzelf gekeerde man geworden; hij was zich daar terdege van bewust, maar kon er niets aan doen. Weten dat je aan een depressie leed was één ding, er iets aan doen iets heel anders.

Het was begonnen op de dag dat hij het ziekenhuis had verlaten en naar de overblijfselen van zijn cottage was gaan kijken. Hij was niet voorbereid geweest op de enorme omvang van de ravage: het dak weg, de ramen door de hitte gesneuveld, de binnenkant een enorme berg verkoolde brokstukken, alles reddeloos verloren en vrijwel niets wat ook nog maar een beetje herkenbaar was. En het feit dat de man die dit op zijn geweten had was ontkomen, hielp ook niet echt.

Nadat hij een paar dagen op Gristhorpes boerderij in Lyndgarth had geloogd om aan te sterken, had Banks de flat gevonden en was hij erin getrokken. 's Ochtends kwam hij soms zijn bed niet uit. 's Avonds zat hij meestal te drinken voor de televisie, ongeacht wat er op was. Hij dronk nooit te veel, maar hij dronk wel gestaag door, voornamelijk wijn, en hij was ook weer begonnen met roken.

Zijn eenzelve houding had de kloof tussen hem en Annie Cabbot, die overduidelijk iets van hem wilde, alleen maar verbreed. Hij dacht dat hij wel wist wat het was, maar kon het haar niet geven. Nog niet. Dit had er eveneens voor gezorgd dat zijn relatie met Michelle Hart, een inspecteur die recentelijk was overgeplaatst naar de afdeling Jeugd- en Zedenpolitie in Bristol, wat eigenlijk te ver weg was om een enigszins normale relatie te kunnen onderhouden, was bekoeld. Michelle had trouwens zo haar eigen problemen, wist Banks. Datgene wat haar leek te achtervolgen, liet haar nooit met rust, zat altijd in de weg, zelfs wanneer ze samen ergens om lachten of met elkaar vrijden. Ze hadden het een tijdlang heel goed gehad samen, dat leed geen enkele twijfel, maar inmiddels hadden ze het stadium van 'gewoon goede vrienden' bereikt dat gewoonlijk het einde inluidt.

Het was net of de brand en het daaropvolgende verblijf in het ziekenhuis de pauzeknop van Banks' leven hadden ingedrukt en hij de play-knop niet kon vinden. En toen hij eenmaal weer aan het werk was gegaan, was zelfs dat saai geweest, en had het voornamelijk bestaan uit bureauwerk en ellenlange vergaderingen waarin nooit eens echt een knoop werd doorgehakt. De verveling werd slechts af en toe even doorbroken wanneer hij met Gristhorpe of Jim Hatchley een biertje ging drinken en over voetbal of de televisieprogramma's van de vorige avond kletste. Zijn dochter Tracy was zo vaak ze kon bij hem op bezoek geweest, maar ze had aan de vooravond van haar examens gestaan en had haar tijd hard nodig om te studeren. Brian was eveneens een paar keer langsgekomen en zat nu met zijn band in een opnamestudio in Dublin om aan een nieuwe cd te werken. Hun eerste cd onder de naam *The Blue Lamps* had het redelijk goed gedaan, maar volgens de hooggespannen verwachtingen zou de tweede echt een knaller worden.

Banks had meer dan eens overwogen om professionele hulp te zoeken, maar had het idee telkens weer verworpen. Hij had zelfs even met de gedachte gespeeld dat dokter Jenny Fuller, een psycholoog die tevens als politieadviseur fungeerde en met wie hij al een aantal keren had samenge-

werkt, hem misschien wel zou kunnen helpen, maar zij had momenteel weer voor langere tijd een aanstelling als gastdocent – in Australië deze keer – en toen hij er eenmaal iets langer over had nagedacht, sprak het idee dat Jenny in de duistere krochten van zijn onderbewuste zou spitten hem eigenlijk ook niet echt aan. Misschien was het maar beter om datgene wat daar verborgen lag te laten rusten.

Eigenlijk had hij ook helemaal geen bemoeizieke zielenknijper nodig die in zijn hoofd grasduinde en hem vervolgens vertelde wat er mis met hem was. Hij wist allang wat er mis was, wist best dat hij veel te veel in zijn flat zat te piekeren. Hij wist ook dat het genezingsproces – niet alleen het fysieke, maar ook het mentale en emotionele – tijd nodig had en iets was wat hij alleen zou moeten doorlopen, dat hij de moeilijke weg terug naar het land der levenden stapje voor stapje zou moeten afleggen. De brand had zonder enige twijfel diepe wonden bij hem achtergelaten die veel verder gingen dan alleen de buitenkant.

Het was niet eens zozeer de pijn die hij had geleden – dat had niet lang geduurd en het grootste deel ervan kon hij zich toch niet meer herinneren – als wel het verlies van al zijn aardse bezittingen dat hem het hardst had getroffen. Hij voelde zich stuurlaas, niet langer verankerd, een met helium gevulde ballon die aan de hand van een onoplettend kind was ontglipt. Wat het nog erger maakte was dat hij vond dat hij eigenlijk een enorme bevrijding zou moeten voelen, een ontsnapping uit de beklemmende greep van het materialisme, het soort gevoel waarover goeroes en wijzen spraken, maar hij voelde zich juist alleen maar nerveus en onzeker. Zijn verlies had hem helemaal niet de deugd der eenvoud leren inzien, had hem slechts leren inzien dat hij zijn materiële bezittingen meer miste dan hij ooit voor mogelijk had gehouden, ook al had hij nog niet voldoende energie en belangstelling bij elkaar geschaapt om een begin te maken met het vervangen van de voorwerpen die wel konden worden vervangen: zijn cd-verzameling, zijn boeken en dvd's. Hij was nu nog te lusteloos om al opnieuw te beginnen. Hij had uiteraard wel nieuwe kleren gekocht – gemakkelijk zittende, functionele kleren – maar meer ook niet.

Ach, bedacht hij peinzend, terwijl hij kauwend op een stukje geroosterd brood met marmelade vluchtig de recensies in het culturele katern van de krant doornam, het ging tenminste wel elke dag een klein beetje beter. Het werd steeds iets gemakkelijker om 's ochtend uit bed te komen en hij had er een gewoonte van gemaakt om op mooie dagen af en toe een wandeling te

maken langs de valleihelling tegenover zijn flat, omdat de frisse lucht en de lichaamsbeweging hem energie gaven. Ook had hij de vorige avond genoten van Penny Cartwrights zang en begon hij langzamerhand zijn cd-verzameling te missen. Nog geen maand geleden zou hij niet eens de moeite hebben genomen om de recensies in de krant te lezen.

En nu had zijn broer Roy, die hem niet één keer had gebeld of opgezocht toen hij in het ziekenhuis lag, een geheimzinnige, dringende boodschap op zijn voicemail achtergelaten en niet teruggebeld. Voor de derde keer sinds hij die ochtend vroeg was opgestaan, probeerde Banks Roy te bereiken op de nummers die hij had ingesproken. Weer kreeg hij het antwoordapparaat met de mechanische stem die hem meedeelde dat hij een bericht kon achterlaten en ook het mobiele toestel stond nog altijd niet aan.

De krant kon hem niet langer boeien en na een blik op zijn horloge besloot Banks om zijn ouders te bellen. Die zouden inmiddels wel zijn opgestaan. Misschien was Roy wel bij hen of wisten zij wat er aan de hand was. Hij had in elk geval blijkbaar regelmatig contact met hen dan Banks zelf.

Zijn moeder nam op, nerveus omdat ze al zo vroeg op de dag werd gebeld. In haar wereldje bracht een telefoontje zo vroeg op de ochtend nooit goed nieuws, wist Banks. ‘Alan? Wat is er? Is er iets?’

‘Nee, mam,’ zei Banks in een poging haar gerust te stellen. ‘Alles is in orde.’

‘Je mankeert toch niets, hè? Gaat het al iets beter met je?’

‘Ik ga vooruit,’ zei Banks. ‘Luister eens, mam, ik vroeg me af of Roy misschien bij jullie was.’

‘Roy? Waarom zou hij bij ons zijn? De laatste keer dat we Roy hebben gezien was afgelopen oktober tijdens onze gouden bruiloft. Dat weet je toch nog wel? Je was er zelf ook bij.’

‘Jawel, dat weet ik nog wel,’ zei Banks. ‘Maar ik probeer hem al een tijdje te bellen...’

Zijn moeder reageerde opgetogen. ‘Dus jullie sluiten eindelijk vrede. Dat is fijn om te horen.’

‘Ja,’ zei Banks, die het niet over zijn hart kon verkrijgen om zijn moeder meteen weer teleur te stellen. ‘Maar ik krijg steeds zijn antwoordapparaat.’

‘Ach, hij is waarschijnlijk aan het werk. Je weet toch hoe hard Roy werkt. Die is altijd wel met het een of ander bezig.’

‘Ja,’ zei Banks instemmend. En meestal iets waarmee hij zich op het randje van de criminaliteit bevond. Maar dan wel witteboordencriminaliteit, wat door sommige mensen blijkbaar niet als criminaliteit werd beschouwd. Toen Banks er eens goed over nadacht, drong het tot hem door dat hij eigenlijk geen flauw idee had waarmee Roy zijn geld verdiende. Hij wist alleen dat hij heel veel verdiende. ‘Dus u hebt de laatste tijd niets van hem gehoord?’

‘Dat heb ik niet gezegd. Hij heeft een week of twee geleden nog gebeld, gewoon om te vragen hoe het met je vader en mij gaat.’

Het impliciete verwijt ontging Banks niet; hij had zijn ouders al meer dan een maand niet gebeld. ‘Had hij verder nog iets te melden?’

‘Niet echt. Behalve dan dat hij het druk heeft. Misschien is hij wel op reis. Heb je daar al eens aan gedacht? Hij zei inderdaad iets over een belangrijke zakenreis die hij binnenkort zou maken. Weer naar New York, geloof ik. Daar zit hij zo vaak. Ik kan me alleen niet herinneren wanneer hij precies zou gaan.’

‘Goed, mam,’ zei Banks. ‘Dan zit hij waarschijnlijk daar. Dank u wel. Ik zal een paar dagen wachten en hem bellen wanneer hij weer terug is.’

‘Doe dat, Alan. Hij is een goeie knul, die Roy van ons. Ik snap echt niet waarom jullie al die jaren niet beter met elkaar hebben kunnen opschieten.’

‘We kunnen best met elkaar opschieten, mam. Onze levens zijn gewoon heel verschillend, dat is alles. Hoe gaat het met pa?’

‘Hetzelfde als altijd.’ Banks hoorde op de achtergrond het geritsel van een krant – de *Daily Mail* die zijn vader alleen las om zich vervolgens over de Conservatieven te kunnen beklagen – en een gedempte stem. ‘Je krijgt de groeten van hem.’

‘Oké,’ zei Banks. ‘Groeten terug... Nu, doe een beetje rustig aan allebei. Ik bel binnenkort nog wel een keertje.’

‘Doe dat,’ zei Banks’ moeder, waarna hij ophing.

Banks belde nogmaals de twee telefoonnummers van zijn broer, maar nog steeds geen Roy. Hij was beslist niet van plan om een paar dagen of zelfs maar een paar uur te wachten. Als Roy onder normale omstandigheden zonder iets te zeggen ergens naartoe was gegaan en niet de moeite had genomen om even terug te bellen, was Banks er, zijn broer kennende, gewoon van uitgegaan dat Roy in Californië of het Caraïbisch gebied in de zon lag met een fraai gevormde jonge dame aan zijn zijde. Dat zou typisch iets

voor hem en zijn egoïstische levenshouding zijn. Volgens Roy was alles in het leven met een glimlach en een stapeltje bankbiljetten te regelen. Deze keer lag het echter anders. Deze keer had Banks de angst in de stem van zijn broer gehoord.

Hij wiste het bericht van zijn voicemail, gooide een paar kledingstukken, tandenborstel en scheerapparaat in een weekendtas, controleerde of alle lampen uit waren, trok de stekkers van alle elektrische apparaten uit de stopcontacten en deed de flat achter zich op slot. Hij wist dat hij geen rust zou hebben tot hij de vreemde stilte van Roys kant tot op de bodem had uitgezocht, dus kon hij net zo goed naar Londen rijden om zelf uit te zoeken wat er allemaal aan de hand was.

Hoofdinspecteur Gristhorpe had na de lunch een vergadering belegd in de vergaderkamer van het hoofdbureau van de westelijke divisie en inspecteur Annie Cabbot, brigadier Hatchley en brigadier Stefan Nowak, de coördinator plaats delict, zaten samen met agenten Winsome Jackman, Kev Templeton en Gavin Rickerd op de hoge stoelen met stramme rugleuningen onder de starende blikken van katoenmagnaten met rode gezichten en strakke kragen uit een ver verleden. Hun aantekeningen en dossiermappen lagen in keurige stapeltjes naast piepschuimen bekertjes thee en koffie op de donkere, met was ingewreven tafel. Op de prikboarden aan de muur bij de deur hingen Peter Darby's polaroidfoto's van de plaats delict. Het was bloedheet en bedompt in de ruimte en de kleine ventilator die Gristhorpe had aangezet, bracht daar vrijwel geen verandering in.

Zodra het onderzoek eenmaal serieus op gang kwam, zouden er al snel meer mensen aan het team worden toegevoegd, maar deze zeven personen zouden het kernteam blijven vormen: Gristhorpe als leidinggevende en Annie, die het grootste deel van het actieve onderzoek voor haar rekening zou nemen, als zijn assistent die tevens met de organisatie was belast. Rickerd zou als office manager verantwoordelijk zijn voor het voorbereiden en bemannen van de recherchecommandokamer van waaruit het moordonderzoek zou worden uitgevoerd; Hatchley fungeerde als administratief coördinator, die de waarde van elk stukje informatie moest inschatten en dit vervolgens zou doorgeven om in de computer te worden ingevoerd; Winsome en Templeton zouden het meeste loopwerk verrichten, alle informatie vergaren en natrekken, en de interviews voor hun rekening nemen. Later zouden er nog anderen worden toegewezen – een coördinator getui-

genverklaringen, een operationeel coördinator die de dagopdrachten verdeelde, researchers en vele anderen – maar voorlopig was de belangrijkste taak het systeem opzetten en in werking stellen. Het betrof niet langer slechts een sterfgeval onder verdachte omstandigheden. Jennifer Clewes – als dat inderdaad de naam van het slachtoffer was – was vermoord.

Gristhorpe schraapte zijn keel, rommelde wat in zijn papieren en opende met een verzoek aan Annie om de feiten samen te vatten, wat ze zo kort en bondig mogelijk deed. Vervolgens richtte hij het woord tot Stefan Nowak. ‘Al iets gehoord van de technische recherche?’

‘Het is nog een beetje vroeg dag,’ zei Stefan, ‘dus ik kan u op dit moment alleen maar melden wat we níét hebben.’

‘Kom maar op.’

‘Het wegdek was droog en er zijn geen bandensporen zichtbaar van een ander voertuig. Ook hebben we geen tastbare sporen gevonden, geen weggegooide sigarettenpeuken, gebruikte lucifers en dergelijke. Op de buitenkant van de auto zit een flink aantal vingerafdrukken, dus het zal wel een tijdje duren voordat Vic Manson dat allemaal heeft uitgezocht, maar die kunnen werkelijk van iedereen zijn.’

‘En de binnenkant van de auto?’ vroeg Gristhorpe.

‘Hij staat momenteel in de politiegarage. Daar zouden we vanmiddag iets meer over moeten horen. Er is wel iets anders.’

‘Wat dan?’

‘Het heeft er veel van weg dat ze inderdaad van de weg is geduwd. De linkerkant van de wagen heeft het stapelmuurtje geraakt.’

‘Maar de rechterkant was onbeschadigd, voorzover ik dat tenminste heb kunnen zien,’ zei Annie.

‘Dat klopt,’ zei Stefan instemmend. ‘De auto die haar van de weg heeft gedrongen, heeft de hare niet daadwerkelijk geraakt. Helaas. Anders hadden we misschien een paar fraaie verfmonsters gehad.’

‘Blijf zoeken,’ zei Gristhorpe.

‘De dader is niet van opzij op haar ingereden, maar heeft haar waarschijnlijk ingehaald en is toen plotseling naar links geschoven,’ ging Stefan verder.

‘Oké,’ zei Gristhorpe. ‘Wat doe je wanneer je als vrouw ’s avonds alleen in de auto zit en er op een verlaten landweggetje een auto van achteren heel snel op je af komt gereden?’

‘Je gaat er als een speer vandoor of je gaat juist langzamer rijden, zodat hij je kan inhalen en zo snel mogelijk zo ver mogelijk bij je vandaan is,’ zei Annie.

‘Precies. Alleen heeft hij haar in dit geval in de berm gedrukt.’

‘De versnellingspook,’ zei Annie.

‘Wat?’ vroeg Gristhorpe.

‘De versnellingspook. Ze was bezig te schakelen. Ze wilde hem in zijn achteruit zetten.’

‘Daar lijkt het tenminste wel op,’ zei Stefan.

‘Alleen was ze niet snel genoeg,’ zei Annie.

‘Nee. En toen sloeg de motor ook nog af.’

‘Denkt u dat het mogelijk is dat ze met hun tweeën waren?’ vroeg Annie.

‘Hoezo?’ vroeg Gristhorpe.

Stefan keek Annie even aan en gaf toen antwoord. Hun gedachtepatroon vertoonde zo vaak zoveel overeenkomsten dat het bijna griezelig werd, vond ze. ‘Ik denk dat inspecteur Cabbot bedoelt dat de paar seconden die het de bestuurder anders zou hebben gekost om af te remmen, zijn riem los te maken en zijn pistool tevoorschijn te halen voordat hij kon uitstappen een enorm verschil hadden kunnen uitmaken,’ zei hij.

‘Inderdaad,’ zei Annie. ‘Hoewel het natuurlijk wat vergezocht is om ervan uit te gaan dat de moordenaar inderdaad als een brave burger keurig netjes de riem om had. En misschien had hij zijn pistool al eerder tevoorschijn gehaald en heeft hij niet eens de moeite genomen om de motor af te zetten. Maar als er nog iemand anders bij was, op de achterbank bijvoorbeeld, die snel uit de auto kon springen met zijn pistool in de aanslag en niet eerst de riem hoefde los te maken, dan zou ze geen tijd hebben gehad om te herstellen van de schok en de auto in zijn achteruit te zetten. Bedenk wel dat ze waarschijnlijk in paniek is geraakt.’

‘Hm,’ zei Gristhorpe. ‘Interessant. En inderdaad heel goed mogelijk. We houden het zeker in gedachten. Verder nog iets?’

‘Niet echt,’ zei Stefan. ‘Het slachtoffer is naar het mortuarium gebracht en dokter Glendenning zei dat hij verwachtte in de loop van de middag aan de lijkschouwing te kunnen beginnen. Voorlopig wijst alles erop dat een enkele schotwond boven het rechteroor de doodsoorzaak is.’

‘Enig idee wat voor soort wapen er is gebruikt?’

‘We hebben geen patroonhulzen gevonden, dus de moordenaar is slim geweest en heeft alles opgeruimd, of anders heeft hij een revolver gebruikt.’

Als ik moest gokken, zou ik zeggen dat het waarschijnlijk een .22 was. Bij een groter kaliber had de kogel het lichaam waarschijnlijk ook weer verlaten, met achterlating van een tweede wond.’ Stefan zweeg even. ‘We mogen hier in de omgeving dan misschien niet al te veel ervaring hebben met schotwonden,’ zei hij toen, ‘maar onze ballistisch expert Kim Grainger weet waar ze het over heeft. Dat was het wel zo ongeveer, hoofdinspecteur. Het spijt me dat u op dit ogenblik nog niet echt veel aan ons hebt.’

‘Het is ook een beetje vroeg dag,’ zei Gristhorpe. ‘Blijf zoeken, Stefan.’ Hij richtte zich tot de rest van de groep. ‘Is de identiteit van de vrouw al bevestigd?’ vroeg hij.

‘Nog niet,’ zei Annie. ‘Ik heb contact gehad met Lambeth North. Toevallig is hun inspecteur in Kennington een oude vriend van me, Dave Brooke, en hij heeft een paar agenten naar haar huisadres gestuurd. Daar was niemand aanwezig. Ze blijven een oogje in het zeil houden.’

‘Haar auto staat niet als gestolen geregistreerd?’

‘Nee.’

‘Dus de kans dat het stoffelijk overschot dat we in die auto hebben aange troffen van de eigenaar ervan is, is nog altijd heel reëel?’

‘Ja. Tenzij ze haar auto aan een vriendin heeft uitgeleend of nog niet heeft gemerkt dat hij wordt vermist.’

‘Weten we eigenlijk wel zeker dat ze alleen in die auto zat?’ vroeg Gristhorpe.

‘Nee.’ Annie keek naar Stefan. ‘Ik neem aan dat dat iets is wat ze in de garage voor ons kunnen vaststellen.’

Stefan knikte. ‘Wellicht.’

‘Is haar naam al door de computer gehaald?’

‘Dat heb ik gedaan,’ zei Winsome. ‘Naam, vingerafdrukken, uiterlijke kenmerken. Niets. Als ze al ooit een strafbaar feit heeft gepleegd, dan hebben we haar daar niet voor opgepakt.’

‘Het zou niet de eerste keer zijn,’ zei Gristhorpe. ‘Goed, onze eerste prioriteit is erachter zien te komen wie ze is en wat ze daar op dat weggetje deed. Ik ga er trouwens van uit dat we al zijn begonnen met een huis-aan-huisonderzoek in de omgeving van het incident?’

‘Ja,’ zei Annie. ‘Het probleem is alleen dat er in de directe omgeving vrijwel niets is. Zoals u al weet is het in de vroege ochtenduren op een verlaten stuk weg tussen de A1 en Eastvale gebeurd. Onze mensen houden daar al een buurtonderzoek, maar er is in een straal van twee kilometer rondom de

auto vrijwel niets te bekennen, afgezien van een paar vakantiecottages en een enkele boerderij. Tot nu toe heeft het niets opgeleverd.’

‘Niemand heeft het schot gehoord?’

‘Voorzover wij momenteel weten niet, nee.’

‘Een ideale plek dus om iemand te vermoorden,’ merkte Gristhorpe op. Hij wreef over zijn kin. Annie zag aan de stoppels dat hij zich die ochtend niet had geschoren. En zo te zien had hij evenmin zijn verwarde haardos gekamd. Maar goed, persoonlijke verzorging werd soms een beetje naar de achtergrond verdrongen door de dwingende tijdsdruk van een moordonderzoek. Tenminste, wat betreft de mannen dan. Kev Templeton was uiteraard veel te ijdel om er ook maar een fractie minder verzorgd, atletisch en trendy dan anders bij te lopen en zijn onaangedane, ijselfijne houding deed vermoeden dat er antivries door zijn aderen stroomde in plaats van bloed, maar Jim Hatchley was beslist in Gristhorpes voetsporen getreden. Gavin zag eruit als een treinspotter, compleet met ziekenfondsbrilletje dat op de brug van zijn neus met een stuk pleister bij elkaar werd gehouden. Winsome zag er in haar donkerblauwe broek met krijtstreep en bijbehorende gilet met daaronder een witte bloes met geschulpte halslijn uit om door een ringetje te halen en Annie voelde zich in haar eenvoudige pastelkleurige jurk en linnen jasje een tikje conservatief. Ook voelde ze zich akeelig plakkerig en ze hoopte maar dat het niet al te veel opviel.

Toen het tot haar doordrong dat ze een karikatuur van Kev Templeton aan het tekenen was in een outfit uit de jaren zeventig, compleet met afropkapsel en strak overhemd van goudlamé, rukte Annie zich los uit haar overpeinzingen betreffende kleding, sprak ze zichzelf in gedachten voor de zoveelste keer bestraffend toe omdat het haar tegenwoordig zoveel moeite kostte om zich ergens op te concentreren en richtte ze haar aandacht weer op het onderwerp van de vergadering: Jennifer Clewes. Gristhorpe had haar blijkbaar iets gevraagd en Annie beseftte dat ze het niet had gehoord.

‘Pardon?’

Gristhorpe keek haar met gefronste wenkbrauwen aan. ‘Ik vroeg: hebben we al enig idee waar het slachtoffer die avond vandaan kwam?’

‘Nee,’ zei Annie.

‘Dan is het misschien een goed idee om navraag te doen bij alle garages, benzinestations en winkels die tot laat op de avond geopend zijn.’

‘Als het slachtoffer werkelijk Jennifer Clewes is,’ zei Annie, die haar tijde-

lijke concentratieverlies zo snel mogelijk wilde goedmaken, ‘dan bestaat er een goede kans dat ze uit Londen kwam. En de weg waarop ze is gevonden leidt van en naar de A1, die op zijn beurt weer in verbinding staat met de M1, waardoor dat alleen maar des te aannemelijker wordt.’

‘Wegrestaurants en tankstations, dus?’ opperde Kev Templeton.

‘Een uitstekend idee, Templeton,’ zei Gristhorpe. ‘Kan ik dat aan jou overlaten?’

‘Zou het niet beter zijn om de lokale politie daarvoor in te schakelen, hoofdinspecteur?’

‘De organisatie daarvan neemt veel te veel tijd in beslag. We moeten snel resultaten boeken. Daarom is het beter dat je het zelf doet. Vanavond.’

‘Net wat ik altijd al graag had willen doen,’ mopperde Templeton. ‘Langs de M1 op en neer rijden om de plaatselijke keuken uit te proberen.’

Gristhorpe glimlachte. ‘Tja, het was tenslotte jouw idee. Ik heb trouwens gehoord dat je bij Woodall een heel aardige panini met bacon kunt krijgen. Verder nog iets?’

‘Agent Jackman heeft me erop gewezen dat er een aantal maanden geleden een vergelijkbare misdaad heeft plaatsgevonden,’ zei Annie.

Gristhorpe keek Winsome Jackman met opgetrokken wenkbrauwen aan. ‘Is dat zo?’

‘Ja, hoofdinspecteur,’ zei Winsome. ‘Ik heb de gegevens opgezocht. Er zijn minder overeenkomsten dan op het eerste gezicht lijkt.’

‘We willen het toch graag even horen,’ zei Gristhorpe.

‘Het was tegen het eind van april, op de drieëntwintigste. De jonge vrouw in kwestie Claire Potter, was 23 jaar en woonde in Noord-Londen. Ze was op vrijdagavond rond een uur of acht vertrokken om het weekend door te brengen bij vrienden in Castleton. Daar is ze nooit aangekomen. Haar auto is de volgende ochtend in een greppel langs een stil weggetje ten noorden van Chesterfield aangetroffen door een automobilist die toevallig voorbijreed en haar lichaam lag daar vlakbij, ze was neergestoken en verkracht. De politie vermoedt dat haar auto door de dader van de weg in de greppel is gedrukt. De patholoog heeft sporen van chloroform en de bijbehorende brandplekken rond haar mond aangetroffen.’

‘Waar was ze voor het laatst gezien?’

‘Het benzinstation van Trowell.’

‘Hebben de gesloten-circuitcamera’s daar iets opgepikt?’ vroeg Gristhorpe.

‘Blijkbaar niet. Ik heb even met inspecteur Gifford van de Derbyshire CID gesproken en kreeg de indruk dat ze op een dood spoor waren beland. Geen getuigen uit het restaurant of benzinstation. Niets.’

‘De MO is ook anders,’ merkte Annie op.

‘Ja,’ zei Gristhorpe. ‘Jennifer Clewes is neergeschoten, niet neergestoken, en ze is niet seksueel misbruikt, voorzover we op dit moment tenminste weten. Maar jij denkt dus dat er een verband zou kunnen zijn, agent Jackman?’

‘Nu ja,’ zei Winsome nadenkend, ‘er zijn wel enkele overeenkomsten: een korte pauze bij een benzinstation met wegrestaurant, een auto die van de weg wordt geduwd, een jonge vrouw. Er kunnen talloze redenen zijn waarom hij haar deze keer niet heeft misbruikt en het is ook heel goed mogelijk dat hij sinds de vorige moord een pistool heeft aangeschaft. Misschien beviel het werken met een mes hem niet. Misschien werd het daardoor net iets te persoonlijk.’

‘Oké,’ zei Gristhorpe. ‘Goed gedaan. We houden het zeker in ons achterhoofd. Een seriemoordenaar tussen onze vingers laten wegglippen omdat we een dergelijk verband over het hoofd hebben gezien, is wel het laatste wat we willen. Ik neem aan dat je HOLMES in werking gaat zetten?’

‘Ja,’ zei Winsome. Het Home Office Large Major Enquiry System was een uiterst belangrijk middel bij elk grootschalig onderzoek. Elk stukje informatie werd in de computer ingevoerd en daar werden verbanden gelegd die zelfs een ervaren agent gemakkelijk zou kunnen missen.

‘Mooi.’ Gristhorpe stond op. ‘Oké. Alle...’

Er werd op de deur geklopt en Gristhorpe riep: ‘Binnen.’

Dokter Wendy Gauge, dokter Glendennings nieuwe, ondoorgrondelijke assistente, stond kalm en zelfverzekerd als altijd in de deuropening, met de mysterieuze, gereserveerde glimlach om haar lippen die daar altijd leek te sluimeren, zelfs wanneer ze over een stoffelijk overschot op de operatietafel gebogen stond. Het gerucht ging dat dokter Gauge werd klaarge-stoomd om de oude Glendenning op te volgen wanneer deze met pensioen zou gaan en Annie moest toegeven dat ze goed was.

‘Ja?’ zei Gristhorpe.

Wendy Gauge kwam de kamer in gelopen. ‘Ik ben net terug van het mortuarium,’ zei ze. ‘Toen we de kleding van het slachtoffer wilden verwijderen, vond ik dit in een achterzak van haar broek.’ Ze overhandigde hem een stukje gelinieerd papier dat zo te zien uit een schrift of zoiets was ge-

scheurd en dat ze heel attent in een doorzichtig plastic mapje had gestopt. ‘De moordenaar heeft waarschijnlijk verder alles uit de auto meegenomen,’ ging dokter Gauge verder, ‘maar... nu ja... haar spijkerbroek zat erg strak en ze... eh... nu ja, ze zat erop.’

Annie zou hebben durven zweren dat dokter Gauge bloosde.

Gristhorpe bestudeerde het stukje papier aandachtig, fronste toen zijn wenkbrauwen en schoof het over de tafel naar de anderen, zodat zij het ook konden lezen.

Annie kon haar ogen nauwelijks geloven, maar daar, haastig neergekrabbelde met een blauwe ballpoint, stonden een naam en een adres, gevolgd door een routebeschrijving vanaf de snelweg en een ruw geschetste kaart van Helmthorpe:

Alan Banks

Newhope Cottage

Beckside Lane

Gratly, bij Helmthorpe

North Yorkshire

Rond hetzelfde tijdstip waarop zijn collega's in Eastvale zich afvroegen waarom het slachtoffer van een moord zijn naam en adres in haar achterzak had zitten, kwam Banks in Londen aan en zocht hij tussen het zaterdagmiddagverkeer op wegen met chique restaurants en Maserati-showrooms door zijn weg naar het huis van zijn broer Roy in South Kensington, even ten oosten van Gloucester Road. Het was jaren geleden dat hij voor het laatst in Londen had gereden en de wegen leken drukker dan ooit.

Toen hij onder een smal bakstenen poortje doorreed en zijn auto parkeerde op de ruime, met kinderhoofdjes geplaveide binnenplaats, drong het tot hem door dat hij nog nooit bij Roy thuis was geweest. Hij stapte uit zijn auto en tuurde naar de witgeverfde bakstenen buitengevel van het huis met een inbandige garage naast de voordeur, met daarboven een erkerraam met verticale raamspijlen. Het zag er niet groot uit, maar dat deed er tegenwoordig niet echt meer toe. Een huis als dit, op deze locatie, zou op de huidige markt waarschijnlijk 800.000 pond doen of misschien nog wel meer, vermoedde Banks, wellicht zelfs een miljoen, en zo'n honderdduizend pond daarvan betaalde je alleen al voor het dure woord *mews* in je adres, hoe onwaarschijnlijk dat ook leek.

De huizen stonden broederlijk zij aan zij, maar verschilden allemaal in een of meer opzichten van elkaar – hoogte, gevel, ramen, garagedeuren, gietijzeren balkons – en er heerste een rustige, haast landelijke sfeer, een holletje waarin je kon wegkruipen voor de rumoerige drukte die zich letterlijk om de hoek bevond. De enorme binnenplaats werd aan drie kanten door huizen omringd en het poortje van rode baksteen, dat net breed genoeg was voor één auto en toegang gaf tot de drukke doorgaande weg, zorgde ervoor dat de wereld aan de andere kant werd buitengesloten. Achter de huizen recht tegenover het poortje werd het vrije uitzicht op de felblauwe lucht bedorven door een torenflat en in de verte een rij hijskranen, die eruitzagen als een bizar soort roofvogels.

De meeste huizen hadden een garage en er stonden dan ook vrijwel geen auto's op de binnenplaats geparkeerd. Naast de paar auto's die er wel stonden, BMW's, Jaguars en Mercedessen, stak Banks' sjofele Renaultje wel heel magertjes af. Het deed hem voor de zoveelste keer beseffen dat hij aan een nieuwe auto toe was. Het was een warme junidag, veel warmer dan in het noorden, en hij trok zijn jasje uit en hing het over zijn schouder.

Hij controleerde het huisnummer dat in zijn adresboekje stond. Het was het goede huis. Hij belde aan en wachtte even. Niemand deed open. Misschien was de bel wel kapot, bedacht Banks, of was deze boven niet te horen, maar toen schoot het hem te binnen dat hij door Roys ingesproken berichtje heen het gezoem van de bel had gehoord. Hij klopte op de deur. Nog steeds geen reactie. Hij klopte nogmaals.

Af en toe reed er op Old Brompton Road een auto langs het poortje, maar verder was het stil in de omgeving. Nadat hij voor de derde keer had geklopt, probeerde Banks of de deur op slot zat. Tot zijn stomme verbazing was dat niet het geval. Banks kon het bijna niet geloven. Hij herinnerde zich nog goed dat Roy juist al van heel jongs af aan altijd alle mogelijke beveiligingsmaatregelen trof en fanatiek over zijn bezittingen waakte. Een van de eerste dingen die hij had gedaan toen hij daar oud genoeg voor was, was sparen om een hangslot te kunnen kopen voor zijn speelgoedkist en wee degene die met zijn vingers aan Roys fiets of step zat.

Banks bekeek het slot aandachtig en zag dat het er een was met een speciaal nachtslot dat je alleen kon openen en sluiten met een sleutel. Achter de deur lagen een exemplaar van de *Times* van die ochtend en een paar brieven, rekeningen of reclaimedrukwerk. Vlak bij de deur hing het paneeltje met druktoetsen van een inbraakalarm, maar dat was niet geactiveerd.

Aan de linkerkant was een kleine woonkamer die een beetje deed denken aan de wachtkamer bij de huisarts, met een beige, driedelige zithoek en een lage salontafel met een glazen blad waarop een keurig stapeltje tijdschriften lag. Banks bladerde er snel doorheen. Voornamelijk zakelijke bladen en hightech magazines. Vanaf de hal liep een smalle gang langs de woonkamer naar de aan de achterkant van het huis gelegen keuken, met aan de rechterkant direct achter de voordeur een deur die toegang gaf tot de garage. Banks nam even een kijkje en zag Roys Porsche 911 staan. De portieren waren op slot, de motorkap was koud.

Banks ging het huis weer in en opende een deur waarachter zich een smalle trap bevond. Hij bleef onderaan staan en riep Roys naam. Geen antwoord. Het huis was stil, op de talloze dagelijkse geluiden na die ons gewoonlijk niet eens meer opvallen: verkeer in de verte, het gebrom van de koelkast, het tikken van een klok, een kraan die lekte, oud hout dat kraakte. Banks huiverde even. Zijn moeder zou hebben gezegd dat er iemand over zijn graf liep. Hij kon niet precies zeggen waardoor het kwam, maar hij voelde duidelijk een tinteling langs zijn rug kruipen. Angst. Er was niemand in het huis; daar was hij vrij zeker van. Maar misschien hield iemand het pand in de gaten? Door de jaren heen had Banks geleerd naar zijn gevoel te luisteren, ook wanneer hij niet van plan was er iets mee te doen, en hij voelde aan dat hij voorzichtig te werk moest gaan.

Hij liep naar de keuken, die eruitzag alsof hij alleen maar werd gebruikt om thee te zetten en brood te roosteren. De hele benedenverdieping – woonkamer, gang en keuken – was in verschillende blauw- en grijs tinten geschilderd. De verf rook nieuw. In de gang hingen een paar foto's met een scherp zwart-witcontrast. De ene was van een naakte vrouw die opgerold op een bed lag, de andere van een straatje met uit baksteen opgetrokken huizen met leistenen daken die glommen na een recente regenbui. Het straatje liep langs een heuvelhelling met straatstenen omlaag naar een fabriek met rokende schoorstenen. Banks was verrast. Hij wist niet dat Roy belangstelling had voor kunst en al helemaal niet voor fotografie. Maar ja, zijn broer en hij waren dan ook zo ver uit elkaar gegroeid dat er nog wel meer zou zijn dat hij niet van hem wist.

In de keuken stond een kleine, rustieke houten tafel met twee bijpassende stoelen, omgeven door de gebruikelijke parafernalia: aanrecht, werkbladen, broodrooster, keukenkastjes, koelkast, fornuis en magnetron. De tafel was leeg, afgezien van een geopende fles Amarone waar de kurk in was te-

ruggestopt en, half verscholen achter de fles, een mobiele telefoon. Banks pakte het toestel op. Het ding stond uit en hij zette hem aan. Het was een duur model, zo een dat digitale beelden kan versturen en ontvangen, en de batterij was nog vrijwel helemaal opgeladen. Hij luisterde de voicemail af en las de sms-jes door, maar de enige berichten die daarop waren achtergelaten, waren die van hemzelf. Was Roy iemand die wel vaker vergat zijn mobieltje mee te nemen wanneer hij ergens naartoe ging, zelfs wanneer hij net zijn nummer bij iemand had ingesproken met het verzoek hem terug te bellen? Banks betwijfelde het, zoals hij ook betwijfelde of Roy zomaar zou vergeten zijn voordeur op slot te doen of het inbraakalarm te activeren, tenzij hij enorm van slag was.

Op een van de werkbladen stond een wijnrek en zelfs Banks kon zien dat de flessen bordeaux, chianti en bourgogne die erin lagen duur en van goede kwaliteit waren. Boven het rek hing aan een haakje een sleutelbos. Een van de sleutels zag eruit als een autosleutel. Banks stopte ze in zijn zak. Hij keek in de koelkast. Die was leeg, op wat margarine, een pak melk en een stukje beschimmelde cheddar na. Dat bevestigde zijn vermoeden. Roy stond niet graag in de keuken. Hij kon het zich gemakkelijk veroorloven om buiten de deur te eten en Old Brompton Road telde een flink aantal uitstekende restaurants. De achterdeur zat op slot en het raam keek uit op een achtertuintje en het steegje daarachter.

Voordat hij naar boven ging, liep Banks eerst terug naar de garage om te zien of de autosleutel aan de sleutelbos van de Porsche was. Zoals hij al had verwacht, was dit inderdaad het geval. Banks deed het portier aan de bestuurderskant open en stapte in.

Hij had nog nooit in een dergelijke auto gezeten en hij zakte helemaal weg in de luxueuze leren bekleding. Hij voelde er veel voor om de sleutel in het contact te steken en zomaar een stukje te gaan rijden. Maar daarvoor was hij nu niet hier. De binnenkant van de auto rook schoon en fris, met een vleugje duur leer erdoorheen. Voorzover Banks kon zien lagen er geen lege chipszakjes of blikjes fris op de achterbank, geen lege snoep-papiertjes op de vloer. Helaas zat er ook niet zo'n hip GPS-geval in de auto dat Banks kon vertellen waar Roy de laatste keer naartoe was geweest. In het zijvak van het portier zat een klein AA-boekje met wegenkaarten, dat was opengeslagen op de pagina met rechts onderaan Reading en links bovenaan Stratford-upon-Avon. Verder zat er niets in, afgezien van de handleiding van de auto en een paar cd's, voornamelijk

klassieke muziek. Banks stapte uit en keek in de kofferbak. Die was leeg. Daarna liep Banks de trap op naar de bovenverdieping, die veel meer woonruimte bood dan de begane grond omdat hij ook boven de garage doorliep. Boven aan de trap was een kleine overloop waar vijf deuren op uitkwamen. De eerste gaf toegang tot het toilet, de tweede tot een moderne badkamer, compleet met Power Shower en whirlpool. Hij zag het gebruikelijke scheergerei, spullen voor gebitsverzorging, aspirine en een maagzuurremmend middel, en heel wat meer verschillende soorten shampoo, conditioner en bodylotion dan een man alleen volgens Banks nodig kon hebben. Ook het roze plastic wegwerpscheermesje naast de lotion voor de gevoelige huid was waarschijnlijk niet echt aan Roy besteed, tenzij hij natuurlijk zijn benen schoor.

Aan de achterkant van het huis bevond zich een slaapkamer, eenvoudig en licht, met behang met een bloemetjesmotief: tweepersoonsbed, dekbed, toilettafel, ladekastje en een kleine kledingkast vol kleding en schoenen, alles even onberispelijk. Roys garderobe omvatte een uitgebreide verzameling dure vrijetijdskleding en zakelijke kleding, merkte Banks op toen hij de labels bekeek – Armani, Hugo Boss, Paul Smith – en er hing ook wat vrouwenkleding, waaronder een zomerjurk, een zwarte avondjurk, Levi's, een stapel shirtjes met korte mouwen en diverse paren schoenen en sandalen. In de laden lagen enkele sieraden, condooms, tampons en mannen- en vrouwenondergoed. Banks wist niet of Roy zich op gezette tijden graag in vrouwenkleding uitdoste, maar ging er gemakshalve maar van uit dat de vrouwenspullen het eigendom waren van zijn huidige vriendinnetje. En aangezien de hoeveelheid te gering was om erop te kunnen duiden dat er ook daadwerkelijk een vrouw in het huis woonde, leek het veilig om aan te nemen dat ze hier slechts een paar kledingstukken en toiletartikelen had liggen voor het geval ze de nacht bij Roy doorbracht.

Banks dacht terug aan het jonge meisje dat Roy bij zich had gehad toen ze elkaar de laatste keer zagen. Ze was een jaar of twintig geweest, verlegen, met kort, piekerig zwart haar met blonde plukken, een bleek, knap gezichtje en prachtige ogen met de warme gloed van kastanjes in oktober. Ook had er een zilveren piercing onder haar onderlip gezeten. Ze had een spijkerbroek aangehad met een kort, wollen truitje dat een flink stuk van haar strakke buik had vrijgelaten en een navel met een ringetje erdoorheen. Ze waren verloofd, herinnerde Banks zich nog. Haar naam was Colleen geweest of Connie of zoiets. Misschien wist zij wel waar Roy uithing.

Haar nummer stond waarschijnlijk wel in het bestand op Roys mobiele telefoontje. Het was natuurlijk helemaal niet zeker dat ze nog steeds met Roy verloofd was of dat de kleding en toiletpullen van haar waren.

Naast de slaapkamer lag een veel grotere kamer die blijkbaar dienstdeed als Roys kantoor en was ingericht met dossierkasten, computerscherm, fax-apparaat, printer en kopieerapparaat. Ook hier was alles piekfijn in orde, geen rommelige stapels papier of op alle mogelijke en onmogelijke plekken gele memostickertjes, zoals in Banks' eigen kantoor. Het bureau was vrijwel leeg, op een ongebruikt schrijfblok na en een leeg glas waarin rode wijn had gezeten, gezien de gestolde droesem op de bodem. Op een boekenplank vlak boven het bureau stond een reeks standaard referentieboeken: atlas, woordenboek, Dunn and Bradstreet, *Who's Who*.

Roy leidde zo te zien een zeer ordelijk leventje en Banks bedacht dat hij als kind ook al zo netjes was geweest. Na het spelen had hij zijn speelgoed altijd keurig in zijn kist opgeborgen en deze op slot gedaan. Zijn kamer was een toonbeeld van reinheid en netheid geweest, zelfs toen hij een tiener was. Hij had echt zo bij het leger gekund. In Banks' kamer was het daarentegen altijd dezelfde wanordelijke bende geweest als in de meeste tienerslaapkamers die hij tegenwoordig tijdens vermiste-personenzaken zag. Hij had zelf altijd precies geweten waar alles was – zijn boeken stonden bijvoorbeeld op alfabet gerangschikt – maar hij nam zelden de moeite om zijn bed op te maken of de her en der neergegooide kledingstukken op de vloer uit te zoeken. Nog een reden waarom zijn moeder altijd de voorkeur had gegeven aan Roy.

Banks vroeg zich af of Roys computer bruikbare informatie zou opleveren. Het platte computerscherm stond op het bureau, maar de computer zelf kon Banks nergens vinden. Hij stond niet op of onder het bureau en evenmin op de plank erachter. Hij zag een toetsenbord en een muis, maar zonder computer kon hij met toetsenbord, muis en scherm helemaal niets beginnen. Dat wist zelfs een beginneling als Banks nog wel.

Omdat hij wist dat Roy een fervent liefhebber was van de nieuwste technische snufjes en apparaatjes had Banks eigenlijk verwacht dat er tevens wel ergens een laptop zou liggen, maar ook daarin kwam hij bedrogen uit. Hetzelfde gold voor een palmtop. Hij wist nog goed dat Roy op het feestje vorig jaar met een opzichtige, nieuwe palmtop had lopen zwaaien, zo'n gevalletje dat vrijwel alles kan, behalve dan misschien 's ochtends een eitje voor je bakken.

Het sprak uiteraard voor zich dat er nergens zoiets nuttigs als een agenda te vinden was. Roy bewaarde alle informatie natuurlijk op zijn computer en palmtop, en die waren blijkbaar allebei verdwenen. Gelukkig had Banks zijn mobiele telefoon wel en zou deze waarschijnlijk een enorme hoeveelheid nummers van contactpersonen opleveren.

In een postvakje achter de computertafel lag een digitale camera, een Nikon Coolpix 4300. Hoewel Banks' eigen goedkope Canon natuurlijk niet kon tippen aan die van Roy, wist hij er wel het een en ander over. Hij kreeg het ding vrij gemakkelijk aan de praat en zocht uit hoe hij de afbeeldingen op het LCD-scherm kon bekijken, maar er zat geen geheugenkaart in en er waren geen afbeeldingen opgeslagen. Hij doorzocht de overige postvakjes om te zien of daar misschien een soort foto-opslagapparaatje lag, maar vond niets. Weer een ontbrekend stukje van de puzzel, besefte hij. Al die dingen die je in de nabijheid van een computer zou verwachten – zip drive, back-updiskettes of cd's – waren stuk voor stuk opvallend afwezig. Alleen beeldscherm, muis, toetsenbord en een lege digitale camera waren achtergebleven.

Er lag nog wel een ander apparaatje: een 40G iPod, weer zo'n elektronisch speeltje dat Banks had overwogen om aan te schaffen. Hij luisterde even vluchtig, ving een fragment op van een aria en een stukje uit een ouverture. Banks had zijn broer altijd een beetje als een cultuurbaar beschouwd, wist niet eens dat hij van opera hield en ze dus misschien wel iets met elkaar gemeen hadden. Voorzover hij het zich kon herinneren was Roy een fan van Herman's Hermits geweest, terwijl Banks zelf liever naar Dylan, The Who en de Stones had geluisterd.

Een van de muziekstukken waar Banks toevallig op stuitte, was Dido's klaagzang uit Purcells *Dido and Aeneas* en hij bleef iets langer luisteren dan eigenlijk noodzakelijk was, met een brok in zijn keel en dat brandende gevoel achter zijn ogen dat hij altijd kreeg wanneer hij *When I am laid in earth* hoorde. Hij stond versteld van de krachtige, emotionele reactie die het bij hem opriep. Opnieuw een goed teken. Sinds de brand had hij amper iets gevoeld en hij had gedacht dat dat kwam doordat hij niets meer had om mee te voelen. Het was een bemoedigende gedachte dat er ergens in zijn oude lijf nog een beetje leven zat. Hij bekeek de inhoudsopgave van de iPod en trof daar een flinke verzameling prachtige stukken aan: Bach, Beethoven, Verdi, Puccini, Rossini. Zelfs de complete *Ring*-cyclus, maar ach, niemand is volmaakt, vond Banks. Roy al helemaal niet. Dat zijn broer

op een enkele uitzondering na een goede smaak bleek te hebben, kwam als een aangename verrassing.

Het telefoontje zelf was net een minicomputer. Banks slaagde erin 1471 te bellen en ontdekte zo dat het laatste binnenkomende gesprek dat van hem was geweest voordat hij die ochtend naar Londen was vertrokken. Roy had geen abonnement op de extra service die de nummers van de laatste vijf bellers weergaf. Banks bedacht dat dit er waarschijnlijk ook weinig toe deed, omdat hij zelf minstens vijf keer had gebeld. Het telefoontje was verbonden met een digitaal antwoordapparaat en na wat onhandig gerommel met de druktoetsen ontdekte Banks dat er drie berichten waren, alle drie van hemzelf. De overige keren had hij geen boodschap achtergelaten.

Banks dacht dat hij ergens in het huis iets hoorde. Hij bleef roerloos zitten luisteren. Stel dat Roy was teruggekomen en erachter kwam dat Banks in zijn privé-spullen en zakelijke papieren zat te snuffelen? Hoe moest hij zich daar dan in vredesnaam uit kletsen? Daar stond tegenover dat het een enorme opluchting voor Banks zou zijn om Roy weer te zien en Roy zou toch zeker wel begrijpen dat na zijn telefoontje zijn broer de inspecteur wel iets had moeten ondernemen? Desondanks zou het een gênante situatie zijn. Er verstreken een paar minuten en toen hij verder niets meer hoorde, deed hij het af als een van de vele geluiden die bij zo'n oud huis als dit horen.

Banks trok de laden van het bureau open. De onderste twee bevatten mappen vol rekeningen en belastingpapieren, die zo op het eerste gezicht niets ongebruikelijks aan het licht brachten, en de bovenste laden zaten vol met de gebruikelijke kantoorartikelen: plakband, elastiekjes, paperclips, scharen, kladblokken, nietmachines en cartridges voor de printer.

De ondiepe lade in het midden van het bureau bevatte pennen en potloden in alle vormen en maten. Banks woelde er met zijn hand doorheen en zijn aandacht werd getrokken door een vrij opvallend exemplaar. Deze was dikker en korter dan de meeste andere pennen, platter en vierkant in plaats van rond. Hij vermoedde dat het misschien een markeerstift was, viste hem eruit en schroefde de dop eraf. Het was geen pen. Waar de punt behoorde te zitten, zat een klein, rechthoekig stukje metaal dat eruitzag alsof het ergens moest worden ingeplugd. Maar waarin? Hoogstwaarschijnlijk een computer. Banks deed de dop er weer op en liet het ding in het borstzakje van zijn overhemd glijden.

De laatste deur gaf toegang tot een enorme woonkamer die zich boven de

garage uitstrecte. Het was de kamer aan de voorkant met het erkerraam dat Banks vanaf de straat had gezien. Het kleurenschema hier was anders, rode en aardetinten, woestijnkleuren. Ook hier hingen ingelijste zwartwitfoto's aan de muren en Banks vroeg zich af of Roy ze misschien zelf had gemaakt. Hij wist niet of je met een digitale camera zwartwitfoto's van zo'n goede kwaliteit kon maken, maar misschien was het best mogelijk. Er was hem nog altijd niets te binnen geschoten wat erop duidde dat Roy vroeger belangstelling had gehad voor fotografie; Roy had volgens hem ook nooit bij de fotografieclub op school gezeten, terwijl de meeste andere scholieren allemaal wel voor langere of kortere tijd lid waren geweest in de vergeefse hoop dat degene die de leiding had op een goede dag een naaktmodel naar binnen zou smokkelen.

Net als de rest van het huis was ook deze kamer schoon en opgeruimd. Nergens een stofnest of vieze mok te bekennen. Banks dacht niet dat Roy het huis zelf schoonhield; daar had hij waarschijnlijk wel een schoonmaakster voor. Zelfs de glossy tijdschriften lagen keurig evenwijdig aan de rand van de tafel opgestapeld, alsof Hercule Poirot zich er in hoogst eigen persoon over had ontfermd. Voor het raam stond een weelderige slaapbank tegenover de muur waaraan een breedbeeld plasmatelevisie hing die was verbonden met een schotelantenne en een dvd-speler. Toen hij iets beter keek, ontdekte Banks dat je met de laatste ook dvd's kon opnemen. Onder het scherm stonden een subwoofer en een center luidspreker, en verdeeld over de ruimte hingen op strategische plekken nog eens vier kleinere speakers. Het was dure apparatuur, die Banks maar wat graag zelf had aangeschaft als hij er het geld voor had gehad.

Banks liep naar de op maat gemaakte muurkast om Roys verzameling dvd's en cd's te inspecteren. Verbouwereerd las hij de titels. Niet de nieuwste James Bond- of Terminatorfilms, geen schoolmeisjes- of Jenna Jameson-porno, maar Fellini's *8½*, Kurasawa's *Ran* en *Kumonosu jô*, Herzogs *Fitzcarraldo*, Bergmans *Det Sjunde inseglet* en Truffauts *Les quatre cents coups*. Er stonden een paar films bij die Banks zelf ook nog wel zou willen bekijken – *The Godfather*, *The Third Man* en *A Clockwork Orange* – maar niet-Engelstalige arthousefilms, klassiekers uit de filmwereld, vormden toch de meerderheid. Er stonden ook een paar rijen boeken, voornamelijk non-fictie over onderwerpen variërend van muziek en film tot filosofie, religie en politiek. Nog een verrassing. In een nisje stond een enkele ingelijste familiefoto.

Banks liet zijn blik langs Roys uitgebreide operaverzameling op dvd en cd glijden: *Die Zauberflöte*, *Tosca*, *Otello*, *Lucia di Lammermoor* en vele andere. Een complete *Ring*-cyclus, dezelfde als op de iPod. Er stond ook wat jazz uit de jaren vijftig en een paar Hollywood-musicals – *Oklahoma*, *South Pacific*, *Seven Brides for Seven Brothers* – maar op het debuut van The Blue Lamps na geen popmuziek. Banks vond het fijn om te zien dat Roy Brians cd had gekocht, ook al had hij hem waarschijnlijk nooit gedraaid. Hij vroeg zich af hoe de cd op Roys dure stereo-installatie zou klinken, dus hij trok het plastic hoesje uit de kast en maakte hem open. In plaats van de vertrouwde blauwe afbeelding zag hij echter de woorden *CD-Rewritable* op het schijfje staan, die 650 megabytes bevatte ofwel 74 minuten speeltijd.

Banks stopte de cd in de zak van zijn jasje en ging op de bank zitten. Op de armleuning lagen diverse afstandsbedieningen en toen hij eenmaal had uitgevogeld bij welk apparaat ze allemaal hoorden, zette hij de televisie en versterker aan om beeld en geluid uit te proberen. Er was een Europese voetbalwedstrijd aan de gang en de kwaliteit van het beeld was adembenemend, het geluid van de commentatoren hard genoeg om de doden tot leven te wekken. Hij zette alles weer uit.

Banks liep terug naar het kantoor, pakte het schrijfblok van het bureau en een pen uit de lade, en nam deze mee naar de keuken op de begane grond. Daar ging hij aan de keukentafel zitten om een kort briefje te schrijven waarin hij uitlegde dat hij in het huis was geweest en later zou terugkomen, met daaraan toegevoegd het verzoek of Roy zo snel mogelijk contact met hem wilde opnemen, mocht hij thuishkomen terwijl Banks weg was.

Hij vond het jammer dat hij er niet aan had gedacht om zijn mobiele telefoon mee te nemen, want dan had hij een nummer kunnen achterlaten waarop hij bereikbaar was, maar het was nu eenmaal niet anders; hij had hem in de woonkamer van zijn flat op tafel laten liggen, net als de draagbare cd-speler die hij de afgelopen maanden niet één keer had gebruikt. Toen bedacht hij dat hij natuurlijk wel Roys mobieltje kon meenemen. Hij was toch al van plan om de namen in het telefoonbestand na te trekken, dus kon hij hem net zo goed een tijdje gebruiken voor het geval Roy hem wilde bellen. Hij meldde dit nog even in een PS onder aan het briefje en stopte het mobieltje in zijn zak. Op weg naar buiten probeerde hij de sleutel die hem het geschiktst leek uit en hij ontdekte dat deze inderdaad op de voordeur paste.